

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) d. 27-02-2024

Mødedato Tirsdag d. 27. februar 2024 kl. 08:30

Mødested M5

Mødedeltagere Eva Pinnerup, Kurt Mosgaard, Stine Isaksen, Lars Mogensen, Steffen Drejer

Indholdsfortegnelse

Realisering af varmeplan.....	3
Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune.....	6
Stillingtagen til planlægning for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup efter idéfase.....	8
CO2-lagring i Thorning-strukturen (orienteringssag).....	12
Kommissorium for Grønne Sammen.....	14
Forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029 for udvidelse af landsbyafgrænsning for Findevej.....	16
Ansøgning om dispensation fra søbeskyttelseslinje til byggeri på Sct. Knuds Vej 5, Viborg.....	19
Endelig vedtagelse af forslag til afløsning af en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 samt tillæg nr. 101 til lokalplan nr. 303.....	22
Ansøgning om sejlcenter på Sønderøvej 41, 8800 Viborg.....	24
Godkendelse af kystvandrådets forslag til indsatsprogram for den centrale del af Limfjorden.....	28
Ophør af iltning af Hald Sø.....	32
Selskabsgørelse Energnist I/S.....	35
Etablering af vandsamarbejde til beskyttelse af grundvand og drikkevand i Viborg Kommune.....	38
Temadrøftelse: Skovrejsning.....	42
Temadrøftelse: Lån og leje af Viborg Kommunes offentlige arealer, herunder skove og naturområder.....	44
Temadrøftelse: Disponering af midler i pulje til grøn omstilling.....	46
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2024.....	47
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder i 2023.....	49
Lukket: Ejendomssag.....	50
Underskriftsark.....	51

Punkt 1: Realisering af varmeplan

22/14297

Resume

Kommunens varmeplan realiseres, efterhånden som varmeværkerne gennemfører fjernvarmeprojekter. Sammen med varmeværkerne er der gjort status på realiseringen af varmeplanen. I dag opvarmes ca. 30 % af boligerne i kommunen med olie- eller gasfyr. I de mange områder, som ikke vil blive forsynet med fjernvarme, kan kommunen gøre forskellige tiltag for at hjælpe ejerne af olie- og gasfyr til at konvertere til fx varmepumper.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager orienteringen om varmeplanens realisering til efterretning, og
2. at Klima- og Miljøudvalget drøfter, hvordan kommunen kan opfylde klimaplanens målsætning om, at alle oliefyr og naturgasfyr skal være omstillet til vedvarende energi i 2030.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Klima- og Miljøudvalget ønsker fortsat at arbejde aktivt for omstilling af olie- og gasfyr blandt andet via Grønne Sammen, information og koordinationsforum.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede i januar 2023 ([link til sag nr. 5 i byrådet den 25. januar 2023](#)) at godkende en varmeplan for Viborg Kommune. Byrådet besluttede desuden, at Viborg Kommune løbende vil følge udviklingen tæt med henblik på realisering af varmeplanen.

Byrådet besluttede i oktober 2023 ([link til sag nr. 4 i byrådet den 11. oktober 2023](#)) at revidere varmeplanen for Viborg Kommune.

Inddragelse og høring

For at følge udviklingen i realisering af varmeplanen har forvaltningen hørt relevante varmeværker og initiativtagere til fjernvarmeforsyning:

- Om deres forventning til at gennemføre fjernvarmeprojekter for de områder, som er udpeget som potentielle fjernvarmeområder i varmeplanen.
- Om status på gennemførelse af de fjernvarmeprojekter, som kommunen har godkendt efter varmforsyningsloven.

Beskrivelse

I bilag 1 er der oversigter med oplysninger fra varmeværker om:

- Status på realisering af varmeplan
- Status på realisering af godkendte fjernvarmeprojekter

Varmeplanens og -projekternes gennemførelse

I oktober besluttede byrådet at revidere varmeplanen på baggrund af en høring af de relevante varmeværker, så flere potentielle fjernvarmeområder udgik af varmeplanen, og den blev opdateret på plandata.dk. I november sendte kommunen breve til boligejere med gas- og oliefyr i Tapdrup, Højbjerg og Gammelstrup. Det er byer, hvor forvaltningen oplevede, at der var særlig opmærksomhed på den ændrede varmeplanstatus. Brevene orienterede om ændringer i

varmeplanen og opfordrede til, at man så nærmere på muligheden for at få en varmepumpe, evt. med støtte fra Energistyrelsens Varmepumpepulje.

Store dele af varmeplanen bliver efterhånden realiseret af varmegærkerne med udrulning af fjernvarme i og omkring de fjernvarmeforsynede byer med særligt store områder i Viborg og Bjerringbro, som vist i bilag 2. Samtidig er der varmegærker, der også arbejder på projekter i deres oplandsbyer som bl.a. Hald Ege, Mammen, Mønsted og Sparkær.

For Mønsted og Sparkær er Stoholm Fjernvarmegærk tæt på at have 70 % bindende tilmeldinger til fjernvarme fra borgere. I december sendte kommunen breve til boligejerne i de to byer med orientering om varmeplanlægningen og opfordring til, at man tager stilling til sin fremtidige varmeforsyning ift. varmegærkets svarfrist den 31. december 2023. Varmegærket har efterfølgende udsat svarfristen til den 1. marts 2024.

For Løvel, Rødding og Vammen har borgergruppen Sødal Fjernvarme i november oprettet foreningen Kollektiv fjernvarmeforsyning i Løvel, Rødding og Vammen F.M.B.A. Oprettelsen kostede 9.500 kr. ekskl. moms. Desuden foretager Cowi og Niras rådgivning for foreningen, som tilsammen forventes at koste ca. 153.000 kr. ekskl. moms. Hovedparten af disse omkostninger kan dækkes af de tildelte midler til projektet fra Regions Midtjyllands pulje, Den bæredygtige Landsby, som udvalget blev orienteret om ([link til sag nr. 3 i Klima- og Miljøudvalget den 3. januar 2023](#)). Resten dækkes af de 750.000 kr., som Klima- og Miljøudvalget i marts besluttede at støtte borgergruppen med ([link til sag nr. 15 i Klima- og Miljøudvalget den 28. marts 2023](#)).

Når Cowi og Niras har foretaget analyser, afholder foreningen et borgermøde, hvor konklusionerne præsenteres. Hvis foreningen derefter ønsker at gå videre med projektering af en varmeløsning, skal foreningen levere et detaljeret faseopdelt budget, inden kommunen udbetaler yderligere af de tildelte støttemidler.

For Vridsted lykkedes det ikke for Vinderup Varmegærk at opnå tilstrækkelig med bindende tilmeldinger fra borgerne til fjernvarmeprojektet. Kommunen har undersøgt muligheden for i stedet for at etablere et termonet i Vridsted og seks andre byer i kommunen. Det blev der holdt et borgermøde om i Kjeldbjerg den 14. november 2023. Der har ikke vist sig nogen videre interesse for at etablere termonet i Vridsted, og forvaltningen vil derfor udarbejde et projektforslag, som ændrer Vridsteds varmeplanmæssige status fra fjernvarme til individuel forsyning. Det godkendes administrativt, hvis der ikke kommer væsentlige bemærkninger i høringen af Evida og N1.

Udfasning af olie- og naturgasfyr

Kommunens klimaplan har disse målsætninger for 2030:

- Fjernvarme er udbredt til alle områder, hvor det er klimamæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtigt.
- Alle oliefyr og naturgasfyr er omstillet til vedvarende energi.

Boliger i Viborg Kommune har en forholdsvis høj andel olie- og naturgasfyr, hvilket ses af disse tal fra Danmarks Statistik.

Andel boliger	Viborg Kommune	Region Midtjylland	Danmark
Fjernvarme	51%	62%	50%
Centralvarme med oliefyr	12%	8%	9%
Centralvarme med naturgas	18%	9%	19%
Centralvarme med fast brændsel	6%	6%	5%
Elovne eller elpaneler	2%	4%	6%
Varmepumpe	10%	9%	10%
Andre	1%	1%	1%

Kommunens muligheder for at udfase olie- og naturgasfyr

Kommunen kan fx:

- pålægge fjernvarmeselskaber at udarbejde konkrete projektforslag, der udmønter kommunens varmeplan jf. varmforsyningslovens § 8
- fortsat deltage i borgermøder vedr. fjernvarme og termonet, som varmeværker eller foreninger afholder
- undersøge, om der er byer, der ønsker at ansøge om de resterende midler i kommunens pulje til udbredelse af kollektiv varmforsyning
- kommunikere generelt om muligheder for varmepumper på kommunens hjemmeside, Facebook m.v., fx om Varmepumpepuljen, som forventes at åbne igen i foråret 2024
- kommunikere målrettet til boligejere via digitale breve med kampagner tilpasset den enkelte bolig, hvilket kan gøres via Boliganalysen
- invitere til informationsmøder, hvor energirådgivere kan fortælle om energirenovering, varmepumper m.m., hvilket kan fx ske med uvildige fageksperter, som Energistyrelsen stiller til rådighed for sådanne møder

Forvaltningen anbefaler, at Klima- og Miljøudvalget drøfter, hvilke tiltag kommunen skal gøre i områder, som ikke forsynes med fjernvarme mhp. at få oliefyr og naturgasfyr konverteret til vedvarende energi.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Kommunen har i 2023 haft til opgave at sikre, at der blev udarbejdet og truffet afgørelse om godkendelse af de konkrete projektforslag, der skulle udmønte kommunens samlede varmeplan jf. cirkulæreskrivelse fra Energistyrelsen om kommunal varmeplanlægning og projektkodkendelse.

Hvis de varmeværker m.fl., der arbejder på at gennemføre fjernvarmeprojekter, oplyser, at deres projekter ikke kan gennemføres, vurderer forvaltningen, at det er nødvendigt at revidere varmeplanen. Hvis det modsatte er tilfældet og varmeværkerne ser sig i stand til at gennemføre deres projekter, vurderer forvaltningen, at det ikke er nødvendigt at revidere varmeplanen, inden der kommer nærmere instrukser herom fra Energistyrelsen

Bilag

Oversigt over status på realisering af varmeplan og godkendte fjernvarmeprojekter

Status på projekter jf. varmeværkers hjemmesider

Punkt 2: Grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune

19/7704

Resume

Varmeværkerne i Viborg Kommune er godt i gang med den grønne omstilling. Der investeres i store varmepumper og elkedler til fjernvarmeproduktion, som fortrænger naturgasbaseret fjernvarme. Kommunen understøtter omstillingen ved myndighedsbehandling og har oprettet et lokalt energiforum med fjernvarme- og el distributionsselskaber og Evida.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at sagen tages til efterretning, og
2. at udvalget drøfter formål og forventninger til indhold i en kommende energiforsyningsplan.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Klima- og Miljøudvalget drøftede formål og forventninger til indhold i en kommende energiforsyningsplan.

Sagsfremstilling

Historik

Den seneste orientering af Klima- og Miljøudvalget om fjernvarmeproduktionen var i 2023 ([link til sag nr. 1 i Klima- og Miljøudvalget den 21. februar 2023](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Energistyrelsens nyeste opgørelse af fjernvarmeproduktionen er fra 2022 og er vist i bilag 1. En oversigt over projekter for fjernvarmeanlæg, som kommunen har godkendt efter varmforsyningsloven, er i bilag 2.

Jævnfør energioplysningsbekendtgørelsen har der siden juli 2022 været krav om, at alle fjernvarmeselskaber, uanset deres størrelse, skal have en CO2-rangering tilgængelig på deres hjemmeside, som skal opdateres mindst én gang årligt. Det er en inddeling i rød, gul eller grøn kategori, der har til formål at rangere fjernvarmeselskaber efter deres drivhusgasudledning. De tilgængelige oplysninger fra varmeværkernes hjemmesider er samlet i bilag 3, hvilket supplerer bilag 1 med nyere tal.

Der er 14 varmeværker, der leverer fjernvarme i Viborg Kommune, hvoraf godt halvdelen leveres af Viborg Varme. Alle varmeværkerne er i et eller andet omfang i gang med at omstille varmeproduktionen til mere vedvarende energi, men det er forskelligt, hvor langt de er. Det er især projekter for varmepumper og elkedler, som medfører en væsentlig reduktion i fjernvarmeproduktionen baseret på naturgas.

I Viborg Kommunes Klimaplan 2022-2050 er der mål om, at alle fjernvarmeværker skal have udfaset fossil energi i 2030. Det indgår i klimaplanen, at kommunen vil udarbejde en energiforsyningsplan, som en opgave under Klima- og Miljøudvalget.

Forvaltningen forventer at igangsætte udarbejdelse af en energiforsyningsplan i løbet af marts 2024. Energiforsyningsplanen skal kortlægge potentialet for optimering af energisystemet i kommunen, herunder mulighederne for at udnytte overskudsvarme samt placering af energiparker og Power to X anlæg. Dette skal bidrage til reduktion af udledningen af drivhusgasser i kommunen.

Forvaltningen har oprettet et koordinationsforum for varmeværker, elnetselskaber og gasnetselskab. Der blev afholdt to møder i forummet i 2023, hvor der blev lagt op til, at deltagerne vil blive meget inddraget i udarbejdelsen af kommunens energiforsyningsplan. På det seneste møde i forummet præsenterede forvaltningen, at energiforsyningsplanen kan have forskelligt fokus afhængig af, om der ønskes en plan, som skal være:

1. Byrådets vision for grøn omstilling
2. Sammenfatning af energiselskabers udviklingsplaner
3. Rettesnor for behandling af konkrete sager
4. Grundlag for at inddrage borgerne i planlægningen
5. Analyse af potentialet for at udnytte overskudsvarme til fjernvarme
6. Grundlag for ny kommuneplanlægning der reserverer arealer til konkrete energianlæg

Forvaltningen forventer, at varmeværkernes planer for grøn omstilling kan indgå som en vigtig del i udarbejdelsen af energiforsyningsplanen. Med den nye energioplysningsbekendtgørelse er det enkelte varmeværk blevet pålagt at udarbejde en plan for grøn omstilling og at offentliggøre planen på varmeværkets hjemmeside. Energistyrelsen anbefaler bl.a., at planerne indeholder en oversigt over varmeværkets planlagte CO₂-neutrale produktionsenheder (el- eller brændselsbaserede) med oplysning om planlagt årlig produktion, planlagt idriftsættelsesår og planlagt investeringsomkostning. Energistyrelsen ser de grønne omstillingsplaner som en guide for fjernvarmeselskaberne i at tænke grønt samt give deres forbrugere indsigt i selskabets planer.

Kommunens energiforsyningsplan kan hjælpe med at skabe overblik over varmeværkernes planer for grøn omstilling og dermed fungere som et fælles dialogværktøj mellem kommune, varmeværker og forbrugere om grøn omstilling.

Alternativer
Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Fjernvarmeproduktion i 2022 i Viborg Kommune

Oversigt over projektforslag for anlæg til fjernvarmeproduktion

Fjernvarmedeklarationer

Punkt 3: Stillingtagen til planlægning for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup efter idÅ©fase

23/14871

Resume

Der har været gennemført idÅ©fase for CAES-anlæg (Compressed Air Energy Storage) ved Skinderup. Ansøger, Corre Energy, vil opføre CAES-anlægget i relation til gaslageret i Lille Torup.

Der kom 14 ideer og forslag om CAES-anlægget, som forelægges til politisk beslutning inden udarbejdelse af planforslag og miljørapport.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Ækonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen og miljørapport for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup fortsætter som beskrevet, og

2. at bilag 3 – Notat med behandling af idÅ©er og forslag fra idÅ©fasen vedr. CAES-anlæg ved Skinderup – godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Ækonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen og miljørapport for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup fortsætter som beskrevet, og

2. at bilag 3 – Notat med behandling af idÅ©er og forslag fra idÅ©fasen vedr. CAES-anlæg ved Skinderup – godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 31. maj 2023 at igangsætte planlægningen for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup i Viborg Kommune ([link til sag nr. 3 i byrådet 31. maj 2023](#)).

Inddragelse og høring

Der har været afholdt idÅ©fase for planlægningen for CAES-anlægget ved Skinderup og Lille Torup fra den 8. juni til den 3. august 2023 med henblik på at indkalde idÅ©er og forslag til indholdet i den videre planlægning og indholdet i miljøvurderingerne. Der har parallelt med idÅ©fasen været en høring af berørte myndigheder.

Der blev afholdt borgermøde den 29. juni 2023. Til borgermødet deltog cirka 50 borgere.

Borgernes bemærkninger drejede sig i hovedtræk om:

- Påvirkning af natur
- Støjkrav til anlægget
- Anlæggets sikkerhed
- Anlæggets tekniske set-up
- Anlæggets dimensioner og kapacitet
- Arbejdspladser på anlægget
- Ejerkredsen bag projektet

Der er i idÅ©fasen og høring af berørte myndigheder kommet 14 bidrag med idÅ©er og forslag. Bidragene til idÅ©fasen er i bilag 2.

Bidragene omhandler:

Å

- Påvirkning af vejnettet i både anlægs- og driftsfasen
- Anlæggets indpasning i landskabet, herunder beplantning ved anlægget
- Påvirkning af naturen i området, herunder habitatområder og §3 udpeget natur
- Udnyttelse af overskudsvarme fra anlægget til erhvervspark, energitunge virksomheder og/eller til fjernvarme
- Støjgener fra anlægget i både anlægs- og driftsfasen
- Forringelser af ejendomsværdier i anlæggets nærområde
- Informationsindsats om anlægget
- Respekt for eksisterende nedslivningsanlæg
- Respekt for kontrakter på naturpleje
- Udledninger fra anlægget
- Lovgrundlaget for anlægget
- Betydning af anlægget for udviklingsmulighederne for gaslageret i Lille Torup
- Overholdelse af gældende class-location bestemmelser
- Risikovurdering af anlægget
- Sammenhæng med fremtidig brintinfrastruktur
- Afklaring af myndighedsgrænser med Miljøstyrelsen

Å

Forvaltningens behandling af bidrag til idøfasen er i bilag 3. Bilaget indeholder et resumé af bidragene til idøfasen, forvaltningens bemærkninger og forslag til byrådets svar til disse.

Å

Der er i forbindelse af bidragene dialog mellem naboer, lokalsamfund og ansøgere om modeller for lokal forankring af projektet.

Å

Beskrivelse

Corre Energy ønsker at etablere et CAES-anlæg ved Skinderup. CAES-anlægget placeres på matrikel 1ap, Skinderup By, Ulbjerg, med tilkørsel fra Tingvej. Ledningen til el-nettet føres i en stående tracé nord om Vester Tostrup og Måldrup til ansøgt koblingsstation nord for Roum ved Skivevej. Ledningstracéet krydser Simsted Å....

Projektområdet kan ses i bilag 1.

Å

CAES-anlægget består af to gasturbiner med til en samlet effekt på op til 320 MW. Gasturbinerne vil blive drevet af komprimeret luft fra en kaverne lejet hos Gas Storage Denmark ved Lille Torup. Luften vil blive yderligere opvarmet ved forbrænding af brint og/eller naturgas, hvilket vil øge turbinernes hastighed og dermed strømproduktion. Brinten vil komme til anlægget rørført fra Gas Storage Denmark, naturgas vil komme fra en eksisterende transmissionsledning på ejendommen. Hensigten er, at anlægget skal opvarmes med 100% brint, så snart der er tilstrækkelig brint til rådighed, og så snart anlægget er testet til sikkert at kunne køre på ren brint.

Å

Den producerede strøm vil blive ledt til en 150 kV transmissionsledning i Jylland via et 150 kV kabel fra CAES-anlægget til en ny koblingsstation, der forventes placeret ca. 10 km fra CAES-anlægget. Der er ansøgt om lokalplan for koblingsstationen, og planlægningen vil forventeligt blive igangsat medio 2024.

Å

Kompression af luft vil foregå, når der er overproduktion af strøm på nettet, fx når der produceres mere vindmøllestrøm, end elmarkedet efterspørger. På den måde formindskes risikoen for, at vindmøller må stå stille, mens vinden blæser. CAES-anlægget vil på den anden side kunne producere grøn strøm, når der mangler strøm i nettet, fx når der ikke produceres strøm fra hverken solceller eller vindmøller. Anlægget vil blive optimeret i forhold til at kunne opstarte og lukke ned i løbet af kort tid, og anlægget vil dermed være meget agilt i forhold til ændringer i vejret eller befolkningens elforbrug over døgnet.

Å

Plangrundlag

Det er forvaltningens vurdering, at der kan arbejdes videre med plangrundlaget for CAES-anlægget ved Skinderup og Lille Torup efter idøfasen. De indkomne idøer og forslag vil i et vist omfang, jf. bilag 3, blive belyst i miljøvurderinger af planerne og projektet.

Å

Formålet med planlægningen er at udlægge et nyt erhvervsområde i byzone til CAES-anlægget til opbevaring af grøn energi samt energiproduktion, samt udarbejde miljøvurderinger af såvel CAES-anlægget som ledningstracéet til koblingsstationen til el-nettet. Ledningstracéet placeres i landzone.

Å

Projektets realisering kræver et tillæg til Kommuneplan 2017-2029, en lokalplan, en miljøvurdering af kommuneplantillæg og lokalplan samt en miljøkonsekvensvurdering af projektet.

Med planlægningen for CAES-anlægget ved Skinderup og Lille Torup skal der udarbejdes et kommuneplantillæg for planområdet. Med tillægget udlægges et nyt rammeområde til erhvervsområde i byzone, hvilket kræver en planlægningsstilladelse fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen. Med kommuneplantillægget opdateres tillige kommuneplanens retningslinje 11 om "Værdifulde landskaber, kystlandskaber og geologiske områder samt kommuneplanens retningslinje 5 om "Støj og lys".

Miljørapport

Miljøvurderingen og miljøkonsekvensvurderingen fremlægges i en samlet miljørapport, som beskriver og vurderer de miljømæssige konsekvenser af planerne og projektet.

Miljørapporten vil belyse planernes og projektets mulige påvirkning af omgivelserne. De emner, der skal belyses i miljørapporten, er afgrænset af idøfasen samt en screening af planerne og projektet. Afgrænsningsnotat for CAES-anlægget ved Skinderup og Lille Torup er i bilag 4.

Det forudsættes i det følgende, at Viborg Kommune er VVM-myndighed for projektet, selvom afklaring af myndighedsgrænser til Miljøstyrelsen ikke er til stede. Skulle det vise sig, at denne forudsætning ikke er opfyldt, vil ansøger direkte henvende sig til Miljøstyrelsen, hvad angår miljøvurdering af de konkrete projektelementer M/R station og koblingsstation til el-nettet.

Følgende miljøfaktorer og temaer vil indgå i miljørapporten:

- Støj og vibrationer fra anlægsarbejdet
- Visuel påvirkning, støj og lys, herunder i forhold til rekreative interesser
- Muligheder for udvidelse af landbrugsbedrifter i området ved ændring til byzone
- Påvirkning af arkæologiske fortidsminder, værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landskaber
- Påvirkning og potentiel tilstandsændring af § 3-beskyttet natur, potentiel væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder, potentiel beskadigelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter samt potentiel påvirkning af særlige beskyttede og rødlistede arter
- Potentiel barriereeffekt af spredningskorridorer og migrationsruter
- Rydning af skov/beplantning, placering inden for skovbyggelinjen og potentiel forringelse af naturværdier
- Udledning af NOx og CO samt udledning/reduktion af drivhusgasser
- Påvirkning fra projektet af mæssige vandområder, vandløb og nedstrøms recipienter ved utilsigtet lækage af boremudder i forbindelse med underboring
- Påvirkning fra støj og emissioner samt trafikal påvirkning af det lokale vejnet i anlægsfasen

Se uddybning af de enkelte forhold i bilag 4.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan for planlægning for CAES-anlæg ved Skinderup og Lille Torup:

Planforslag til vedtagelse Medio 2024

Offentlig høring Medio / Ultimo 2024

Endelig vedtagelse Ultimo 2024 / Primo 2025

Økonomiske forhold og konsekvenser

Der pågår dialog med ansøger om lokal forankring af projektet.

Juridiske og planmæssige forhold

Projekternes realisering kræver udarbejdelse af et kommuneplantillæg, en lokalplan, en miljøvurdering af planforslagene og en miljøkonsekvensvurdering af projektet.

Å

Desuden er en planlægnings tilladelse påkrævet, jf. Planlovens §11a, stk. 9, så området kan udlægges til erhvervsformål i byzone.

Å

Såfremt planerne vedtages endeligt, kræver projekterne forskellige tilladelser, herunder en tilladelse efter Miljøvurderingslovens §25 samt en byggetilladelse.

Å

Bilag

Oversigtskort CAES-anlæg

Ideer og forslag, CAES-anlæg ved Lille Torup

Notat med behandling af ideer og forslag fra idefasen vedr. CAES-anlæg ved Skinderup

Afgrænsningsnotat - CAES-anlæg

Punkt 4: CO2-lagring i Thorning-strukturen (orienterings sag)

22/24024

Resume

På baggrund af geologiske forundersøgelser og udarbejdelse af en strategisk miljøvurdering indkalder Energistyrelsen ansøgninger om tilladelser til efterforskning og geologisk lagring af CO₂ i afgrænsede områder i undergrunden bl.a. omkring Thorning.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede på et møde i september 2022 ([link til sag nr. 9 i Klima- og Miljøudvalget 20. september 2022](#)) at bakke op om, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kunne igangsætte seismiske forundersøgelser samt udarbejdelse af en strategisk miljøvurdering af potentialet for CO₂-lagring (Carbon capture and storage - CCS) i Thorning-strukturen.

Inddragelse og høring

I forbindelse med forundersøgelsen af Thorningområdets egnethed til CO₂-lagring afholdt Energistyrelsen et borgermøde i juni 2023.

Beskrivelse

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) har udpeget fem særligt velegnede områder til lagring af CO₂ grundet de geologiske strukturer i undergrunden. Dette omfatter bl.a. undergrunden omkring Thorning. Thorningstrukturen er primært beliggende i Silkeborg Kommunes nordvestlige del, men den strækker sig også ind i Ikast-Brande og Viborg kommuner. Thorningstrukturens afgrænsning kan ses i bilag 1.

GEUS har i oktober-november 2023 udført seismiske undersøgelser af undergrunden i området.

Energistyrelsen har udarbejdet en strategisk miljøvurdering af de fem egnede områder samt gennemført en strategisk miljøvurdering af planen for udbuddet, så det sikres, at lagring af CO₂ foregår miljømæssigt forsvarligt. På baggrund heraf åbnede Energistyrelsen den 13. december 2023 op for ansøgninger om tilladelse til at undersøge undergrunden med henblik på lagring af CO₂ i undergrunden i bl.a. Thorning-strukturen. Der var ansøgningsfrist den 24. januar 2024.

Det er Energistyrelsen, der administrerer udbud af tilladelser til efterforskning og lagring af CO₂ i den danske undergrund. Udbuddet vil gøre det muligt for virksomheder at efterforske i et afgrænset geografisk område mhp. at påvise, om der er egnede geologiske strukturer til stede, hvori der kan lagres CO₂.

I forbindelse med udbuddet har Energistyrelsen udarbejdet en kortfattet folder med overordnet information om emnet henvendt til borgere. Folderen kan ses i bilag 2. Energistyrelsen foreslår desuden, at kommunen og styrelsen samarbejder om at kommunikere til borgere om udbuddet og CO₂-lagring generelt.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Energistyrelsen har 13. december 2023 åbnet op for ansøgninger til at undersøge muligheden for CO2-lagring i undergrunden. Ansøgningsfristen er 24. januar 2024. Det forventes, at der træffes afgørelse om meddelelse af tilladelser i 2024.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Kort over Thorningområdet

CCS-folder

Punkt 5: Kommissorium for Grønne Sammen

23/9123

Resume

Klima- og Miljøudvalget har overtaget en del af opgaven med klimaindsatsen Grønne Sammen, idet læringsdelen for Grønne Sammen stadig er placeret i Børne- og Ungdomsudvalget.

Klima- og Miljøudvalget skal på baggrund af tidligere temadrøftelser om Grønne Sammen tage stilling til kommissorium for Grønne Sammen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget godkender kommissorium for Grønne Sammen, og
2. at Klima- og Miljøudvalget godkender ”Transport og Mobilitet” som årets tema for Grønne Sammen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at godkende kommissorium for Grønne Sammen, og
2. at godkende ”Transport og Mobilitet” som årets tema for Grønne Sammen.

Sagsfremstilling

Historik

I forbindelse med budgetaftalen for Viborg Kommune for 2024-2027 besluttede byrådet at gentænke klimaindsatsen i Grønne Sammen, således at Klima- og Miljøudvalget overtager en større del af opgaven.

Klima- og Miljøudvalget har i temadrøftelser i januar 2024 drøftet Grønne Sammen ([link til sag nr. 7 i Klima- og Miljøudvalget den 2. januar 2024](#) samt [link til sag nr. 13 i Klima- og Miljøudvalget den 23. januar 2024](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Grønne Sammen har fra opstarten i 2020 været en del af Viborg Kommunes ”Grønne Omstilling”/Klimaplanen (DK2020)”. Grønne Sammen er en samlende betegnelse for den adfærdsdannende indsats i den grønne omstilling i Viborg Kommune. Indsatsen Grønne Sammen var indledningsvis tænkt som indgang til kommunens borgere via engagering af børn og unge i kommunen. Senest har Grønne Sammen dog udviklet sig til en bredere målgruppe af borgere og virksomheder bl.a. via engagering i læringsdelen og via Grøn Festival, som er placeret i sidste weekend af Grønne Sammen.

Grønne Sammen er i forbindelse med Budget 2024- 2027 flyttet fra Børne- og Ungdomsudvalget til Klima- og Miljøudvalget, idet tanken er at udvikle Grønne Sammen til – ud over børn og unge – også at være en adfærdsdannende indsats for borgere og virksomheder.

På baggrund af temadrøftelser i januar 2024 har forvaltningen udarbejdet forslag til kommissorium for Grønne Sammen. Se forslaget i bilag 1.

Forslaget indeholder følgende formålsbeskrivelse af et justeret Grønne Sammen:

”Formålet er, at Viborg Kommune skaber klima-adfærdsændringer i hverdagen hos borgerne, i særlig grad familier, i samarbejde med virksomheder, foreninger og institutioner via aktiviteterne i Grønne Sammen.”

Viborg Kommune vil fremover i endnu højere grad samarbejde med virksomheder, foreninger og selvejende institutioner om klima-aktiviteterne i Grønne Sammen. Viborg Kommune vil således indtage en mere faciliterende rolle i Grønne Sammen og dele ejerskabet med andre klima-aktører med en ambition om derigennem bedre at kunne nå længere ud til kommunens borgere.

En anden ændring i et justeret Grønne Sammen er at skabe synergi og effekt ved fokusering på de indsatsområder i Viborg Kommunes klimaplan, som er mest borgerrettede. Et af de områder er området for transport og mobilitet, hvor en indsats til fremme af grøn omstilling af borgernes transport er besluttet i klimaplanen, både i form af skift til el- og brint-dreven bilisme, mere samkørsel, grøn kollektiv busdrift samt flere kilometer på cykel og i gang.

Endelig vil aktiviteterne i Grønne Sammen være fordelt over hele året – dog med koncentration omkring Børne- og Ungdomsudvalgets aktiviteter i september.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af, at transport og mobilitet er en central del af borgernes hverdag og indeholder stort potentiale for klima-reduktioner, at vælge dette indsatsområde fra klimaplanen som årets tema for Grønne Sammen.

Der er i et justeret Grønne Sammen stadig en stærk indsats indenfor læring og uddannelse under ledelse af Børne- og Ungdomsudvalget. Herudover vil sammenhængen og indsatsen på tværs af de politiske udvalg blive styrket.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Klima-aktiviteterne i Grønne Sammen igangsættes, når kommissorium og tema er vedtaget.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Udgifter afholdes via de afsatte midler til Grønne Sammen:

- Der er i 2024 og 2025 flyttet 1,0 mio. fra Udviklingspuljen til Grønne Sammen, jf. budgetaftalen for 2024-2027
- Det er fra 2024 og frem efterfølgende administrativt aftalt, at der flyttes 0,4 mio. kr. fra konti i Børn & Unge til konti i Teknik & Miljø

Det vil sige, at der i alt er 1,4 mio. kr. årligt til det fremtidige Grønne Sammen.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Kommissorium Grønne Sammen

Punkt 6: Forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029 for udvidelse af landsbyafgrænsning for Finderup

23/7771

Resume

En virksomhed har ansøgt om at opføre en ny produktions- og lagerhal udenfor den eksisterende landsbyafgrænsning af Finderup og indenfor kirkeomgivelsen til Finderup Kirke. Dette er ikke i overensstemmelse med gældende planlægning, hvorfor nyt plangrundlag er nødvendigt.

Der foreligger nu et udkast til forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029, som foreslås sendt i offentlig høring.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029 vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger,
2. at der ikke gennemføres en miljøvurdering af forslaget til kommuneplantillægget, og
3. at der ikke afholdes borgermøde.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029 vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger,
2. at der ikke gennemføres en miljøvurdering af forslaget til kommuneplantillægget, og
3. at der ikke afholdes borgermøde.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 8. november 2023) at igangsætte planlægningen ([link til sag nr. 6 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 8. november 2023](#)).

Inddragelse og høring

Da planlægningen forudsætter et tillæg til Kommuneplan 2017-2029, har der været indkaldt idéer og forslag mv. til planlægningsarbejdet.

Byrådet indkaldte fra den 16. til den 30. november 2023 idéer og forslag. Hovedspørgsmålene var, om der er særlige forhold og kvaliteter i området og dets omgivelser, områdets ønskede karakter og miljø, områdets anvendelse og andre relevante anvendelser.

Der kom ingen idéer eller forslag i idéfasen.

Beskrivelse

Virksomheden Bendixen Neon i Finderup har ansøgt om at opføre en ny produktions- og lagerhal på ca. 600 m² nord for eksisterende bebyggelse. Finderup er udpeget som en afgrænset landsby i kommuneplanen.

Det ansøgte område er ca. 2.800 m² og ligger i landzone nord for Finderup. Området anvendes under nuværende forhold til landbrugsarealer i omdrift.

Oversigtskort er i bilag 1.

Eksisterende planforhold

Lokalplan

Området er ikke omfattet af en lokalplan.

Forvaltningen vurderer, at en ny produktions- og lagerhal ikke vurderes at medføre en væsentlig forandring af det bestående miljø og dermed ikke kræver en lokalplan.

Kommuneplan 2017-2029

Realisering af projektet kræver, at der vedtages et kommuneplantillæg.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029, der er i bilag 2.

Den digitale udgave af planforslaget kan ses her:

[Link til forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029.](#)

Forslag til tillæg nr. 109 til Kommuneplan 2017-2029.

Med forslaget udvides afgrænsningen af eksisterende kommuneplanramme med ca. 2.800 m². Gældende rammebestemmelser fastholdes. For at imødekomme placeringen nær Finderup Kirke foreslår forvaltningen, at der fastsættes en særbestemmelse om, at nyt byggeri indenfor kirkeomgivelsen må opføres i højst 8,5 meter og skal tilpasses med materialer og proportioner i forhold til eksisterende bebyggelse.

Borgermøde

Forvaltningen foreslår, at der ikke afholdes borgermøde om planforslaget, da naboer vil blive hørt i forbindelse med landzonetilladelse og byggetilladelse til det konkrete projekt.

Miljøvurdering

Der skal kun gennemføres miljøvurdering, hvis planforslaget antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

På baggrund af en screening vurderes, at der ikke skal udarbejdes en miljørapport. Begrundelsen fremgår af redegørelsen i forslaget til tillægget til Kommuneplan 2017-2029.

Alternativer

Eksisterende landsbyafgrænsning for Finderup opretholdes.

Tidsperspektiv

Planforslaget vil blive offentliggjort i perioden fra marts til maj 2024. Høringssvar vil efterfølgende blive behandlet og forventes forelagt politisk i august 2024 med henblik på endelig vedtagelse.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Delegation

Forvaltningen vurderer, at planforslaget har principiel betydning for kommunen, da landsbyafgrænsningen udvides, og der inddrages landbrugsjord indenfor kirkeomgivelsen til Finderup Kirke. Planforslaget skal derfor vedtages af byrådet.

Bilag

Oversigtskort

Forslag til kommuneplantillæg nr. 109

Punkt 7: Ansøgning om dispensation fra søbeskyttelseslinje til byggeri på Sct. Knuds Vej 5, Viborg

22/14649

Resume

Udvalget skal tage stilling til, om der kan dispenseres til et tilrettet projekt om opførelse af en ny bolig på Sct. Knuds Vej 5 i Viborg indenfor søbeskyttelseslinjen omkring Nørresø.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at udvalget tager stilling til, om der skal meddeles afslag med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 16.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens §16 til det ansøgte projekt.

Der er inden mødet udleveret supplerende høringssvar, som vedlægges referatet som bilag 7.

Stine Isaksen (Å) stemte imod på grund af præcedensvirkning i forhold til søbeskyttelseslinjen.

Sagsfremstilling

Historik

Der blev i 2013 søgt om nyt byggeri indenfor søbeskyttelseslinjen på ejendommen, som dengang husede en børneinstitution. Der blev meddelt afslag, da der ikke sås at være forhold, der kunne begrunde en dispensation. Ejendommens beliggenhed ses på oversigtskort i bilag 1. Referat af udvalgsbehandlingen i 2013 er i bilag 2.

Den 20. september 2022 ([link til sag nr. 13 i Klima- og Miljøudvalget den 20. september 2022](#)) besluttede Klima- og Miljøudvalget at meddele afslag med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 16, da de anførte forhold ikke sås at kunne begrunde en dispensation. Udvalget besluttede desuden: ”Klima- og Miljøudvalget er sindet at behandle et tilrettet projekt placeret længere mod vest.”

Det er et tilrettet projekt placeret længere mod vest, der nu behandles.

Inddragelse og høring

Forvaltningen har partshørt nærmeste nabo mod syd, som via advokat har indsendt partsindlæg, der ses i bilag 3. Af indlægget fremgår, at ny dispensationsansøgning ikke indeholder væsentligt ændrede forhold, og at der fortsat ikke er godtgjort omstændigheder, der begrunder en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16. Det bemærkes bl.a., at der opstår en ændret søudsigt for naboen mod syd, og at der opstår risiko for spildevandsforhold.

Beskrivelse

Der er søgt om et enfamiliehus på den ubebyggede del af den 3847 m² store ejendom Sct. Knuds Vej 5. Dispensationsansøgningen er i bilag 4, og tilhørende tegningsbilag er i bilag 5.

Hvis der opnås dispensation, kan der ske udstykning, hvorved ejendommen opdeles i to ejendomme. Den ansøgte bygning får et areal på 320 m², og krav til maksimal bebyggelsesprocent vil kunne overholdes på begge ejendomme. Bygningen opføres i én etage med fladt begrønnet tag og gule mursten samt træ- og glaspartier. Projektet respekterer afstandskrav til Energi Viborgs gennemgående afløbsledning.

Det tilrettede projekt er rykket længere mod vest, dvs. længere væk fra Nørresø, men stadig inden for søbeskyttelseslinjen. Det mest sønære hjørne af den ansøgte bygning kommer med det tilrettede projekt ikke nærmere søen end de mest sønære hjørner af hovedbygningerne på naboejendommene mod hhv. nord og syd. Det tilrettede projekt har stadig en lavere højde end bygningerne på naboejendommene. Bygningens areal er med tilretningen øget minimalt fra 318 m² til 320 m².

Ansøger anfører bl.a.:

- At søbeskyttelseslinjens forløb på ejendommen er tilbagetrukket i forhold til forløbet på de tilstødende ejendomme, hvilket hindrer bygherres ønskede udnyttelse af den store grund.
- At projektet er tilrettet og placeret længere mod vest. Bygningen placeres længere tilbage på grunden, så den ikke ligger tættere på søen end bebyggelsen på de tilstødende ejendomme.
- At byggeprojektet respekterer omgivelserne – putter sig i det skrånende terræn i stedet for at rage op i forhold til nabobebyggelser.
- At stilen er klassisk, tidløs og ydmyg.
- At bygningen placeres så langt mod vest på grunden, at bygningen ikke påvirker nabobebyggelsens udsigt til Nørresø, og at overkant på garagetag er på linje med overkant af naboens garagetag, så man ikke dominerer bygningsprofilerne set fra Nørresø.
- At arealet mellem den nye bygning og Nørresø udføres som en tæmmet naturgrund med minimal befæstelse.

Ansøger anfører i bilag 6 bl.a. som supplement til ansøgningen:

- At udskiftning af ældre villaer og fritidshuse ved Nørresø til villaer med en anden udformning også har bidraget til en ændring af søomgivelsernes karakter.
- At nogle haver ned til Nørresø har meget kultiverede haveanlæg, hvorimod ansøger ønsker en naturgrund.

Forvaltningens bemærkninger

Ved vurderingen af, om der kan meddeles dispensation, er det afgørende, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse bør vige, dvs. om der er en tilstrækkelig tungtvejende grund til at dispensere fra forbuddet, ligesom det har væsentlig betydning, om en dispensation kan medføre præcedens i strid med formålet med forbuddet.

Søbeskyttelseslinjen omkring Nørresø er i 1991 fastlagt i et forløb, som overvejende følger den eksisterende lovlige bebyggelse i villakvartererne, så villahaverne er omfattet af søbeskyttelseslinje. Ifølge vejledningen til naturbeskyttelsesloven skal den enkelte sag vurderes efter almindelig dispensationspraksis.

Praksis har siden 2003, hvor en strategi for Nørresøs nærmeste omgivelser blev vedtaget af tidligere Viborg Kommune, været at sikre, at der ikke placeres yderligere bebyggelse m.v., som kan forringe området karakter og tilstand. Ny bebyggelse kræver en særlig begrundelse. Praksis har været restriktiv omkring Nørresø, og dispensationer til ny boligbebyggelse og erstatning af eksisterende er alene sket, når der har været tale om meget små overskridelser af søbeskyttelseslinjen, f.eks. med en altan.

Der søges om opførelse af en ny bolig på en ny grund, der udstykkes fra en ejendom, der er bebygget. En del af det sønære haveareal overgår til bebyggelse, og søens omgivelser bliver dermed yderligere bebygget. Forvaltningen vurderer, at selvom boligen ”sænkes” i terrænet, er der ikke begrundelser for at dispensere henset til den restriktive praksis, der er ved sagsbehandling af ansøgninger omkring Nørresø. Forvaltningen vurderer, at hvis der dispenseres til yderligere bebyggelse, bliver præcedens, at der kan dispenseres til byggeri, som ligger lige så tæt på søen som det mest sønære hus ved Nørresø.

Nabointeresser er ikke omfattet af de hensyn, der skal varetages med naturbeskyttelseslovens § 16, men naboens bemærkninger kan ses som et udtryk for, at med yderligere bebyggelse mellem søen og den nuværende bebyggelse vil der alt andet lige ske en indskrænkning af det ubebyggede frirum rundt om søen.

At der er sket udskiftning af andre ældre villaer og fritidshuse ved Nørresø til villaer med en anden udformning kan ikke begrunde en dispensation til yderligere bebyggelse. At ansøger ønsker en naturgrund som have kan heller ikke begrunde en dispensation til en ekstra villa.

Øvrige bemærkninger

Hensyn til spildevandsforhold varetages ikke med naturbeskyttelseslovens § 16. Kloakforhold skal afklares af bygherres kloakmester med Energi Viborg.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1, er der forbud mod bebyggelse, terrænændringer, beplantning og lignende nærmere end 150 meter fra søer og åer. Kommunen kan dispensere fra bestemmelsen. Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningsveje for planter og dyr.

Bilag

Oversigtskort

Referat af udvalgsbehandling 2013

Partsindlæg

Dispensationsansøgning af 14.11.2023

Bilag til dispensationsansøgning af 14.11.2023

Ansøgers supplement

Supplerende høringssvar 23.02.2024

Punkt 8: Endelig vedtagelse af forslag til aflysning af en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 samt tillæg nr. 101 til Kommuneplan 2017-2029 ved Hessellund

22/36898

Resume

Forslag til aflysning af en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 samt tillæg nr. 101 til Kommuneplan 2017-2029 har været i offentlig høring fra den 16. november 2023 til den 14. december 2023. Der er kommet 2 høringssvar.

Høringssvarene handler især om Natura 2000, placering af hal og legeland, bilag IV- og rødlistede arter, Grønt Danmarkskort samt støjkonsekvensområde. Planforslagene sendes hermed til endelig vedtagelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planforslagene vedtages endeligt med de i bilag 7 nævnte ændringer,
2. at bilag 6 "Notat med behandling af høringssvar" sendes som svar til dem, der har indsendt høringssvar.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planforslagene vedtages endeligt med de i bilag 7 nævnte ændringer,
2. at bilag 6 "Notat med behandling af høringssvar" sendes som svar til dem, der har indsendt høringssvar.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 8. november 2023 ([link til sag nr. 7 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 8. november 2023](#)) at fremlægge forslag til aflysning af en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 samt forslag til tillæg nr. 101 til Kommuneplan 2017-2029 i offentlig høring.

Oversigtskort er i bilag 1.

[Link til forslag til aflysning af lokalplan nr. 303 og 7.2 og til forslag til kommuneplantillæg nr. 101](#). Planforslagene er også i bilag 2, 3 og 4.

Inddragelse og høring

Den offentlige høring

Forslag til aflysning af en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 samt forslag til tillæg nr. 101 til Kommuneplan 2017-2029 har været i offentlig høring fra den 16. november 2023 til den 14. december 2023. Der er i høringsperioden kommet 2 høringssvar til planforslagene. Høringssvarene er i bilag 5.

Forvaltningens bemærkninger

Høringssvarene er behandlet i bilag 6, som indeholder forvaltningens bemærkninger og forslag til byrådets svar til disse.

Et høringssvar fra Miljøstyrelsen giver anledning til, at planforslaget tilføjes supplerende redegørelser vedrørende Natura2000 og bilag IV- og rødlistede arter.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan acceptere de justerede rammer, hvis der ikke kommer yderligere overnatningsmuligheder.

Forvaltningen vurderer, at høringssvarene ikke giver anledning til ændringer i planen.

Forslag til ændringer i kommuneplantillægget ved den endelige vedtagelse er i bilag 7.

Beskrivelse

Forslag til aflysning af del af lokalplan nr. 303 og en del af lokalplan nr. 7.2

Formålet med at aflyse en del af lokalplan nr. 303 og 7.2 er at give mulighed for en hal med et legeland til eksisterende campingplads ved Hessellund Sø Camping.

Forslag til tillæg nr. 101 til Kommuneplan 2017-2029

Projektforslaget er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2017-2029. Der er derfor udarbejdet et forslag til tillæg nr. 101 til kommuneplanen, der ændrer kommuneplanens rammeområder, hvad angår anvendelse.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Delegation

Forvaltningen vurderer, at planlægningen ikke har principiel betydning for kommunen, og derfor kan vedtages endeligt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Oversigtskort

Aflysning af en del af lokalplan nr. 303 Område ved Hessellund til golfbane

Aflysning af en del af lokalplan nr. 7.2 Fritidsområde i Hessellund

Kommuneplantillæg nr. 101

Høringssvar

Notat med behandling af høringssvar

Notat med ændringer

Punkt 9: Ansøgning om sejlcenter på Søndersøvej 41, 8800 Viborg

24/127

Resume

Udvalget skal tage stilling til, om forvaltningen skal arbejde videre med sagsbehandling og dispensationer til et sejlcenter ved den sydlige ende af Søndersø i Viborg.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til, om udvalget er sindet at meddele en midlertidig dispensation i 3 år fra søbeskyttelseslinjen til sejlcenter på Søndersøvej 41 i Viborg.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at udvalget er sindet at meddele en midlertidig dispensation i 3 år fra søbeskyttelseslinjen til sejlcenter på Søndersøvej 41 i Viborg.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Ansøgning

Viborg Sejlklub og Virksund Sejlklub har indsendt foreløbig ansøgning om opstilling af container på ca. 30 m² med en højde på 3 m til opbevaring og omklædning i Strandparken ved Søndersø. Ansøger foreslår, at containeren beklædes med træ som en eksisterende toiletbygning. Desuden søges om et ca. 5,3 x 2,5 m stort og 1,2 m højt træstativ til optimistjoller.

Omkring container og jollestativ søges om terrænregulering og stensemelsbelægning så tæt på eksisterende slæbested, så tæt på naboskel og så tæt på toiletbygning som muligt. Der ønskes mulighed for et ca. 1,2 m højt hegn til indhegning af sejlcentret. Der ønskes desuden mulighed for at lægge en lodret stak terajoller tættest muligt på søen (ca. 2,9 x 1,2 m stor og 2,6 m høj). Et eksisterende bålsted og et lavt hegn ønskes fjernet/flyttet.

Oversigtskort er i bilag 1. Ansøgningen fremgår af bilag 2.

Ansøger forventer to eller tre ugentlige træningsaftener i perioden primo maj til ultimo september. Dertil kommer konkurrencearrangementer. Ansøger kan anvende eksisterende parkeringsplads, toiletbygning og slæbested.

Sejlklubbernes ungdomsafdelinger har aktiviteter i Viborg, da de oplyser, at det er svært at tiltrække børn og unge til fjorden. Ansøger ønsker placering ved sydenden af Søndersø frem for ved nordenden af Nørresø, hvor der er et sejlcenter. Der har i to år været et samarbejde mellem søspejdere og Viborg og Virksund Sejlklubber ved eksisterende sejlcenter ved nordenden af Nørresø. I den periode er der kommet flere sejlere, flere både og flere aktiviteter. Der mangler plads til opbevaring, og der er trængsel ved bådebroen.

Ansøger ønsker ikke at bidrage til udvidelse af faciliteterne ved Nørresø, idet der ved Søndersø er et godt slæbested, bådpladser med god dybde, toiletbygning, strøm, vand og god plads til parkering og håndtering af udstyr. Samarbejdet

med sejlcentret ved Nørresø forventes at fortsætte. Ansøger anfører, at sejlcentret ved Søndersø vil være et godt fritidstilbud til børn og unge fra bl.a. Arnbjerg og Bruunshåb.

Nuværende forhold

”Strandparken” ejes af Viborg Kommune og er et grønt, offentligt område på ca. 1 ha, der ligger på skrånende terræn med adgang til Søndersø. Her er et broanlæg med 47 bådpladser, som udlejes. Det grønne område rummer offentligt toilet, fitnessredskaber, en mindre p-plads og borde/bænkesæt. Arealet er et grønt fristed med plads til ophold, leg, træning og til at nyde naturen ved Søndersø. Området benyttes af lystfiskere/lystbåde til træning på fitnessredskaber og til ophold.

Arealet grænser op til privatejede ejendomme mod øst og vest. Mod syd afgrænses arealet af Søndersøvej. Syd for Søndersøvej er der et boligområde.

Byplanvedtægt

Arealet er omfattet af byplanvedtægt nr. 44 for område ved Søndersøvej og udlagt til grønne offentlige opholdsarealer. Området skal friholdes for bebyggelse, dog må der på arealet placeres en toilet- og redskabsbygning med et max. grundareal på 15 m². Byggemulighederne er opbrugt.

Kommunen kan dispensere fra en byplanvedtægt, hvis dispensationen ikke er i strid med planens principper, herunder bl.a. planens anvendelsesbestemmelser, den planlagte struktur samt fordeling mellem friarealer og bebyggede arealer. Principperne omfatter ikke bestemmelser, der mere detaljeret regulerer bebyggelsens omfang, udformning og placering.

Forvaltningen vurderer, at det ansøgte er i strid med planens anvendelsesbestemmelse, hvis sejlcentret i den offentlige park ikke vil være offentligt tilgængeligt.

Planloven giver mulighed for at meddele en midlertidig dispensation i op til 3 år med vilkår om, at bygninger og anlæg fjernes ved dispensationens udløb. Muligheden kan fx bruges, hvor en ældre plan ikke længere er aktuel, men endnu ikke er erstattet af en ny plan. Der må ikke dispenseres til anlæg m.v., der ikke kan fjernes. Det ansøgte kan fjernes.

Forvaltningen vurderer, at det kan tale for en dispensation til de skitserede faciliteter, at der er tale om en form for redskabsbygning m.m. til foreningssport, hvor formålet er at aktivere børn og unge i sejlads. Som udgangspunkt kan alle børn og unge melde sig ind i en af de foreninger, der kommer til at drive sejlcentret.

Forvaltningen vurderer, at der ikke bør dispenseres til den ønskede indhegning. Ansøger bør henvises til at sætte flytbart udstyr ind i containeren eller låse det fast. Projektet bør præciseres og tilrettes, så bebyggelsens placering er i forlængelse af toiletbygning. Terrænregulering på det hældende terræn bør minimeres, og det skal sikres, at hverken naboejendom eller sø påvirkes af påfyld. Der bør søges om en træbeklædt container med tagpap som toiletbygning.

Dispensation kan først meddeles efter orientering af ejere og brugere i planområdet samt naboer. Væsentlige bemærkninger kan medføre vilkår og eventuelt behov for fornyet politisk stillingtagen.

Efter 3 år kan kommunen meddele en ny dispensation i op til 3 år. Alternativt kan der vedtages en ny lokalplan eller byplanvedtægten kan aflyses.

Muligheden for dispensation fra byplanvedtægten behandles sideløbende i Teknisk Udvalg.

Naturbeskyttelsesloven

Arealet ligger inden for søbeskyttelseslinjen omkring Søndersø. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 16 må der ikke placeres bebyggelse o.l. eller foretages ændringer i terrænet inden for søbeskyttelseslinjen. Projektet kræver derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16.

Ved vurderingen af, om der kan dispenseres, er det afgørende, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse bør vige, dvs. om der er en tilstrækkeligt tungtvejende grund til at dispensere fra forbuddet, ligesom det har væsentlig betydning, om en dispensation kan medføre præcedens i strid med formålet med forbuddet.

Bebyggelsen bør placeres og udformes, så den ikke skæmmer landskabet. Det er praksis at dispensere til mindre anlæg inden for søbeskyttelseslinjen, hvis der er tale om anlæg i forbindelse med offentlighedens anvendelse af søen og dens omgivelser. Det indgår i vurderingen, at Viborg-søernes omgivelser kun i begrænset omfang er uberørte, og at dele af søomgivelserne anvendes rekreativt af borgere til motion m.m.

Det forudsættes normalt,

- at anlægget forbedrer offentlighedens muligheder for rekreativ anvendelse af søen og søens omgivelser,
- at anlægget ikke med rimelighed kan henvises til en placering udenfor søbeskyttelseslinjen,
- at udformning og farvevalg på anlæg ikke bliver for dominerende,
- at anlægget om muligt fjernes, hvis der i perioder ikke er brug for det, og
- at der sker mindst muligt indgreb i beskyttet natur.

Forvaltningen vurderer, at projektet kan udformes, så der kan dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 16. Terrænregulering på det hældende terræn bør minimeres, hegning bør undgås, og der bør søges om en træbeklædt container med tagpap som toiletbygningen. Ansøger bør forholde sig til, om dele af anlægget kan fjernes om vinteren.

På grund af placering tæt på naboejendom mod øst vurderer forvaltningen, at der skal ske partshøring, inden der træffes afgørelse.

En dispensation fra naturbeskyttelsesloven kan påklages af ansøger og af grønne organisationer, men ikke af naboer.

Projektet må som udgangspunkt ikke medføre ændring i tilstanden af søen, medmindre der opnås dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Da det eksisterende slæbested kan anvendes, antager forvaltningen, at sejlcentret kan etableres uden tilstandsændring af søen.

Kommuneplan

Arealet er i kommuneplanen omfattet af VIBS.R1.01_T41 - Viborg Syd Grønne arealer. Der må alene etableres driftsmæssigt nødvendigt byggeri/anlæg. Arealet må anvendes som rekreativt grønt areal med begrænset bebyggelse til park, naturskov, legepladser, grønne kiler, regnvandsbassiner m.m.

Forvaltningen vurderer, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen, hvis sejlcentret ikke, eller kun i meget begrænset omgang, afspærres et areal med hegn.

Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø

Udviklingsplanen fra 2017 beskriver, at der på begge søer er sejlads med turbåd om sommeren, og der er kommunale bådepladser ved Salonsøen (Nørresø), Strandparken (Søndersø) og Bådelauget ved Sct. Kjelds Gade (Nørresø). Regionen har bådehus og -bro ved Søndersøparken. Der er slæbesteder ved Strandparken, Nørresøbadet og sejlcentret i den nordlige ende af Nørresø. Ved Borgvold kan man leje kanoer og vandcykler, og der spilles kajakpolo ved Gymnastikhøjskolen (Søndersø) og ved Nørresøbadet.

Udviklingsplanen skitserer en udvikling, der tilgodeser hensynet til natur, miljø og områder med ro, og den beskriver muligheder for at benytte søerne til flere aktiviteter. Udviklingsplanen er lavet i samarbejde med borgere, foreninger, institutioner, handelsliv, turisme og erhvervsliv. Planen beskriver ikke konkrete muligheder for udvikling af aktiviteter ved Strandparken, men der forudsættes heller ingen fastholdelse af det nuværende.

Et sejlcenter som ansøgt vil medføre mere aktivitet på arealet og på Søndersø.

Kloak

Arealet gennemskæres af en kloakledning, som forløber tæt på den ansøgte placering. Byggeri og anlæg skal respektere servitut om beskyttelse af ledningen, med mindre ansøger kan opnå Energi Viborgs dispensation.

Byggesagsbehandling

Der kræves byggetilladelse til container-bygning og jollestativ. Der skal indsendes byggeansøgning. Byggesagsbehandling kan afhængigt af konkret projektudformning omfatte helhedsvurdering og partshøring af nærmeste nabo. Der er – afhængigt af høringssvar – mulighed for at meddele en tidsbegrænset byggetilladelse.

Regulativ for Viborg Søerne

Sejlads reguleres af et regulativ fra 2018. Det er tilladt at sejle hele døgnet hele året. Erhvervsmæssig udlejning af både må kun ske med kommunens tilladelse efter vandløbsloven.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning

Punkt 10: Godkendelse af kystvandrådets forslag til indsatsprogram for den centrale del af Limfjorden

22/32487

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om det kan tilslutte sig kystvandrådets to prioriterede scenarier med forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, der sikrer målopfyldelse i den centrale del af Limfjorden, og kystvandrådets overordnede bemærkninger til miljøministeren og byrådene i oplandet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget tilslutter sig kystvandrådets to prioriterede scenarier med forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, der sikrer målopfyldelse i den centrale del af Limfjorden,
2. at Klima- og Miljøudvalget tilslutter sig kystvandrådets overordnede bemærkninger til miljøministeren og byrådene i oplandet, og
3. at Miljøstyrelsen orienteres om Klima- og Miljøudvalgets beslutning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at Klima- og Miljøudvalget tilslutter sig kystvandrådets to prioriterede scenarier med forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, der sikrer målopfyldelse i den centrale del af Limfjorden,
2. at Klima- og Miljøudvalget tilslutter sig kystvandrådets overordnede bemærkninger til miljøministeren og byrådene i oplandet, og
3. at Miljøstyrelsen orienteres om Klima- og Miljøudvalgets beslutning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på sit møde den 22. juni 2022 ([link til sag nr. 5 i byrådet den 22. juni 2022](#)), at Viborg Kommune, på baggrund af de meget store kvælstofreduktionskrav i oplandet til Hjarbæk Fjord og Viborg Kommunes igangværende projekt for fjorden, opfordrer miljøministeren til, at et af de kommende kystvandråd placeres i oplandet til Hjarbæk Fjord.

Viborg Kommune har desuden overfor Limfjordsrådet tilbudt at byde ind med Hjarbæk Fjord som område for et kystvandopland. Limfjordsrådet besluttede på sit møde den 10. juni 2022, at Limfjordsrådet bemyndiger formandskabet til Viborg Kommune samt evt. andre relevante Limfjordskommuner til at definere rammerne for en fælles ansøgning om et kystvandråd.

Byrådet besluttede på sit møde den 26. april 2023 ([link til sag nr. 11 i byrådet den 26. april 2023](#)) bl.a. at godkende Viborg Kommunes rolle i etablering af et kystvandråd med det vedlagte kommissorium.

Inddragelse og høring

På baggrund af de politiske beslutninger i Viborg Kommune og Limfjordsrådet har Limfjordsrådet sammen med de 10 oplandskommuner (Ikast-Brande, Silkeborg, Herning, Holstebro, Mariagerfjord, Randers, Rebild, Skive, Vesthimmerland og Viborg) indbudt interessenter til at deltage i et lokalt partnerskab om et kystvandråd.

Der blev på det grundlag nedsat et kystvandråd med 19 medlemmer udvalgt med udgangspunkt i bekendtgørelsens kriterier for nedsættelse af rådet.

Beskrivelse

Baggrund

I ”Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug” har et flertal i Folketinget bl.a. afsat midler til udviklingstiltag for at reducere landbrugets klima- og miljøbelastning. I udkastet til vandområdeplanerne 2021-2027 omsættes disse ambitioner i et udviklingsspor for kystvande, hvori indgår ”lokalt funderede analyser”, forstået som nedsættelse af kystvandråd.

Der er på landsplan nedsat fire kystvandråd, der skal bidrage med lokal viden og har til opgave, sammen med anerkendte eksperter, at klarlægge, hvad der skal til for at opnå målopfyldelse og på det grundlag udarbejde kvalificerede forslag til et indsatsprogram, der sikrer målopfyldelse i kystvandet, jf. EU’s vandrammedirektiv.

Kystvandrådets rådgivning

Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden, delområde 157 og 158, afholdt sit afsluttende møde den 5. december 2023. Kystvandrådet besluttede på mødet i enighed:

- To prioriterede scenarier med forslag til lokalt tilpassede og forankrede indsatsprogrammer, der sikrer målopfyldelse i kystvandsområdet (bilag 1),
- Overordnede bemærkninger fra kystvandrådet til miljøministeren og byrådene i oplandet (bilag 2)

Kystvandrådet har arbejdet godt og konstruktivt, selvom der har været meget svære afvejninger på tværs af interesseudsættninger.

Kystvandrådets højest prioriterede scenarie for den ny indsats fokuserer på at lade så meget af omdriftsjorden som muligt forblive landbrugsjord og som modforanstaltning i vid udstrækning etablere vådområder og gøre en maksimal indsats overfor fosfor fra renseanlæg, dambrug og erosion i oplandet.

Den samlede omlægning af landbrugsjord til f.eks. natur, skov, vådområder, VE-anlæg og græsdyrkning til bioraffinering er dog samtidig betydelig. Omlægningen skal målrettes de steder, hvor effekten er størst, og varierer derfor i oplandet fra under 10 % til godt 30 %. Behovet for omlægning er størst i oplandet til Hjarbæk Fjord.

I det andet forslag til indsatsscenarie er indsatserne i forhold til fosfor fra dambrug og erosion mindsket, hvilket resulterer i en større udtagningen af landbrugsjord i oplandet.

De præcise indsatsscenarier fremgår af bilag 1 og [Kystvandråd opsamling](#) og kystvandrådets tilknyttede bemærkninger af bilag 2.

Der kan i øvrigt fremhæves følgende hovedkonklusioner fra kystvandrådets rådgivning:

- Behovet for at reducere udledningen af næringsstoffer fra oplandet, ”indsatskravet”, er beregnet til 897 tons kvælstof for Hjarbæk Fjord og 718 tons kvælstof for Skive fjord, Lovns bredning, Risgårde Bredning og Bjørnsholm Bugt.
- Det er ikke muligt med marine virkemidler som f.eks. muslingeopdræt og udplantning af ålegræs at mindske kravet til reduktion i udledningen af næringsstoffer fra oplandet.
- Ved en øget indsats for at reducere udledningen af både kvælstof og fosfor fra punktkilder (primært renseanlæg og dambrug) kan kravet til reduktion i udledningen af kvælstof fra oplandet reduceres med ca. 250 ton. Indsatsen på renseanlæg kan, indenfor overordnede rammer, finansieres over forbrugstaksterne. Den nuværende ophørsordning for dambrug vil som hovedregel ikke kunne finansiere udtagning af, eller forbedret rensning på moderne dambrug.
- Kravet til reduktion i udledningen af kvælstof fra oplandet kan reduceres med yderligere 45-76 tons ved at lave en indsats mod fosfor i oplandet. Primært ved træplantning langs vandløb, der mindsker erosionen. Der mangler ordninger til at finansiere indsatsen.
- Der skal laves en meget ambitiøs vådområdeindsats. Kystvandrådet foreslår, at knap 10.000 ha udlægges som vådområde eller lavbundsprojekter.
- Der vil stadig være behov for en stor indsats for at reducere kvælstofudvaskningen fra markfladen, herunder med betydelig målrettet udtagning af omdriftsjord – særligt i oplandet til Hjarbæk fjord. Der er ingen ordning, der kan finansiere omkostningerne herved.
- Der er, specielt i Simsted Å’s opland, stor tidsforsinkelse på effekten af tiltag på markfladen – alle reduktioner er derfor ikke slået igennem endnu. Hvis vi gør noget i dag, vil det tage tid, før vi kan se den fulde effekt på kvælstoftilledningen til fjorden.

- Der bør fra statslig side etableres mulighed for at kystvandrådet i samarbejde med kommunerne kan fortsætte arbejdet.

De to prioriterede scenarier samt kystvandrådets overordnede bemærkninger til miljøministeren og byrådene i oplandet er fremsendt til Miljøstyrelsen med bemærkning om, at kystvandrådets rådgivning af kommunalbestyrelserne i oplandet og overordnede bemærkninger behandles politisk i Limfjordsrådet og kommunerne i oplandet i januar–marts 2024 (bilag 3).

En opsamlende beskrivelse af Kystvandrådets rådgivning og forslag til indsatsprogram samt en video med bemærkninger til kystvandvandrådets arbejde fra medlemmer af kystvandrådet kan ses her: [Kystvandråd opsamling](#). For en fuldstændig oversigt over møder, mødereferater og teknisk baggrundsmateriale henvises til hjemmesiden [Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden](#).

Limfjordsrådets anbefaling

Limfjordsrådet drøftede på sit møde den 26. januar 2024 kystvandrådets bemærkninger og oplæg til indsatsprogram. Limfjordsrådet besluttede på mødet at anbefale, at kommunerne i oplandet tilslutter sig kystvandrådets rådgivning (endeligt referat foreligger endnu ikke).

Forvaltningens bemærkninger

Som det påpeges af kystvandrådet, er det væsentligt, at indsatsen for at nå god økologisk tilstand i den centrale del af Limfjorden ses i sammenhæng med de øvrige mål for natur, biodiversitet og klima, og at multifunktionalitet indgår som et element i de arealkrævende indsatser i oplandet.

Det skal understreges, at selvom der i indsatsprogrammerne anvendes et bredt spektrum af virkemidler, er den samlede udtagning af omdriftsjord til anden anvendelse, også i kystvandrådets prioriterede scenarie, betydelig. Udtagningen skal målrettes de steder, hvor effekten er størst, og varierer derfor i oplandet fra under 10 % til godt 30 %, størst i oplandet til Hjarbæk Fjord ([Kystvandråd opsamling](#)). Samtidig betyder den foreslåede store indsats med vådområder og andre indsatser på lavbundsjord, at dyrkning i ådalene reelt skal opgives. Disse forhold og det forhold, at udtagning i de scenarier, kystvandrådet foreslår, målrettes i forhold til, hvor effekten er størst, betyder, at indsatsen potentielt kan have større økonomiske konsekvenser for enkeltbedrifter i oplandet.

Det er derfor afgørende, at der for det første er de nødvendige støtte-/tilskudsordninger og for det andet, at puljerne udformes på en måde, så en række virkemidler kan kombineres, og det bl.a. bliver muligt at finansiere større helhedsprojekter i f.eks. ådale.

I forlængelse heraf bemærkes også, at den forsknings- og erhvervsmæssige udvikling løbende introducerer nye virkemidler. Det understreger behovet for en dynamisk tilgang til indsatsprogrammets sammensætning af virkemidler, så nye virkemidler løbende kan introduceres, når den nødvendige faglige dokumentation for effekterne er tilvejebragt.

Det er forvaltningens vurdering, at en sådan mere dynamisk tilgang til indsatsprogrammets sammensætning bedst understøttes af en lokal forankring af indsatsprogrammets udformning, som det her er sket i regi af kystvandrådet.

Forvaltningen vurderer i den sammenhæng, at en organisering som den, vi har arbejdet med i Limfjorden, der rummer en arbejdsdeling mellem et politisk kystvandråd og en ekspert/teknikergruppe, bør indgå ved tilrettelæggelsen af et fremtidigt kystvandrådsarbejde.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Analyserne skal bidrage til grundlaget for at tage stilling til håndtering af resterende indsatsbehov ved genbesøget af planerne i 2024. Her vil regeringen tage stilling til, om og i hvilket omfang kystvandrådernes rådgivning og forslag til indsatsprogrammer skal indarbejdes i statens vandområdeplaner for 2021-2027.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Scenariebeskrivelser

Bemærkninger fra kystvandrådet til miljøministeren og byrådene i oplandet

Brev til Miljøstyrelsen om resultater af arbejdet i kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden

Punkt 11: Ophør af iltning af Hald Sø

19/16407

Resume

Med baggrund i en ny rapport om iltning af Hald Sø skal Klima- og Miljøudvalget beslutte, om Viborg Kommune skal stoppe med at tilsætte ilt til bundvandet i Hald Sø.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget beslutter, at iltningen af Hald Sø ophører fra og med 2024-sæsonen.
2. at forvaltningen foranstalter, at udviklingen i vandkvalitet følges som beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at iltningen af Hald Sø ophører fra og med 2024-sæsonen.
2. at forvaltningen foranstalter, at udviklingen i vandkvalitet følges som beskrevet i sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

Historik

Den 22. marts 2022 behandlede Klima- og Miljøudvalget et punkt om fortsat iltning af Hald Sø ([link til sag nr. 9 i Klima- og Miljøudvalget den 22. marts 2022](#)). Udvalget besluttede:

1. at iltningen indtil videre fortsættes som hidtil,
2. at der udarbejdes et notat, som belyser konsekvenser for søen ved fortsat drift af iltanlægget og ved ophør af iltning, og
3. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til den fortsatte drift af iltanlægget i Hald Sø, når ovennævnte notat foreligger.

Inddragelse og høring

Forvaltningen har bedt Naturstyrelsen (som ejer af Hald Sø) og Miljøstyrelsen (som vandplanmyndighed) om bemærkninger til evt. ophør af iltningen af Hald Sø. Der er ikke kommet indvendinger mod at stoppe iltningen.

Beskrivelse

Baggrund

De senere år har iltning af søer som restaureringsmetode været til debat. Praksis er at tilsætte ilt til bundvandet på enkelte dybe lokaliteter i sommerhalvåret, hvor søens vandsøjle er lagdelt af et såkaldt temperaturspringlag. Iltningen startes i maj-juni og indstilles igen i oktober.

Hald Sø ligger ca. 5 km sydvest for Viborg. Området ved Hald Sø har stor naturmæssig og rekreativ værdi. Hald Sø dækker et areal på 3,4 km² og er med en middeldybde på 13,2 meter og en største dybde på 31 meter en af Danmarks dybeste søer. I Hald Sø ligger temperaturspringlaget typisk i 10-15 meters dybde.

Iltningsanlægget i Hald Sø er etableret for 38 år siden. Anlægget blev etableret af Viborg Amt. I forbindelse med kommunalreformen blev anlægget, sammen med et tilsvarende anlæg i Viborg Nørresø, overdraget til Viborg Kommune i 2007. Iltningen i Nørresø stoppede i 2021.

Bortset fra enkelte år har anlægget i Hald Sø været i drift siden etableringen. Der tilføres ikke ilt for at opretholde gode iltforhold i bundvandet for flora og fauna. Formålet med iltningen har været at reducere frigivelsen af fosfor fra

sedimentet til vandfasen, idet fosfor er det primære regulerende næringsstof for vækst af planktonalger i søen.

I 2020 afholdt Viborg Kommune et seminar om iltning af dybe søer med baggrund i Hald Sø og Furesø beliggende på Sjælland. Flere eksperter i sø-økologi deltog. Hovedindtrykket var, at iltning ikke er videre egnet som sø-restaureringsmetode. Dels er det naturligt i dybe lagdelte søer, at der er dårlige iltforhold ved bunden om sommeren, dels har iltningen ingen varig effekt på fosforbindingen, dels kan iltningen ”forstyrre” temperaturspringlagets stabilitet. Så iltningen er mere at betragte som et driftstiltag i stil med landskabspleje.

Ny rapport

Forvaltningen har i 2023 fået udarbejdet en teknisk rapport, som belyser konsekvenser for Hald Sø ved fortsat drift af iltanlægget og ved ophør af iltning. Rapporten er udarbejdet af rådgivningsfirmaet WSP og hedder ”Erfaringer med iltning af Hald Sø og konsekvenser ved ophør af iltning”. Rapporten er vedlagt som bilag 1.

Rapportens konklusion og anbefalinger

WSP konkluderer på baggrund af den udarbejdede rapport, at man for fosfor ikke kan påvise en positiv effekt i overfladevandet i Hald Sø som følge af iltningen. Ophør med iltning kan dog

medføre en lille forøgelse af frigivelsen af ophobet fosfor i søsedimentet, men det stabile temperaturspringlag vil isolere puljen fra overfladevandet og dermed ikke give anledning til øget algevækst. Om efteråret, når vandmasserne i søen opblandes, tilbageføres opløst fosfor til sedimentet, så det ikke medfører et øget niveau i søen det følgende forår eller i nedstrøms søer grundet søens lange opholdstid for vandet.

Ophør med iltning vil føre søen tilbage til en mere naturlig tilstand, hvor der er lave iltkoncentrationer i bundvandet i ca. 4 måneder hver sommer. Iltniveauet i bundvandet vil være for lavt til langt det meste af søens dyre- og planteliv, som derfor lever i de øvre vandmasser. Karakterarten for søen dansemyggen (*Chironomus anthracinus*) er tilpasset lave iltkoncentrationer og har fra naturens side en konkurrencefordel overfor andre arter af dansemyg og bunddyr, som lever under springlaget. Iltniveauet er dog på trods af iltningen for lavt for arten på dybder over 25 meter, og ved ophør med iltning vil der stadig være meget få individer på disse dybder. Generelt er bestanden af dansemyg gået markant tilbage siden de første undersøgelser i 1951 og er nu på niveau med forholdene, før iltningen blev påbegyndt i 1985. Årsagen er ukendt. Grundet søens positive udvikling vil de nu, modsat da iltningen blev påbegyndt i 1980'erne, have gode forhold ved mellemstore dybder lige under springlaget og ned til ca. 25 meters dybde på grund af den generelle forbedring af vandkvaliteten og miljøtilstanden, der opnået ved at reducere de eksterne tilførsler af fosfor og kvælstof.

WSP vurderer, at der fortsat skal være fokus på, at de eksterne tilledninger af næringsstoffer forbliver lave til Hald Sø, og at dette vil være nøglen til at opnå god økologisk tilstand i Hald Sø.

På baggrund af rapporten vurderer WSP samlet set, at man bør stoppe iltningen af Hald Sø. Samtidig opfordres til, at man monitorer den fortsatte udvikling i søen med en forhøjet frekvens i forhold til statens overvågning, således at man kan opbygge viden om effekter ved ophør af iltning.

Forvaltningens bemærkninger

Da Viborg Amt i 1980'erne iværksatte en indsats for at forbedre vandkvaliteten i Hald Sø, havde søen en markant dårligere sommer-tilstand end i dag med uklart vand, stor algevækst, høje fosforkoncentrationer mm. Siden har den samlede indsats i Hald Sø givet markant bedre vandkvalitet om sommeren. Det er imidlertid vanskeligt at adskille effekter af iltningen og andre indsatser, som har fjernet dambrug og reduceret spildevandspåvirkningen mm. I dag er Hald Sø bl.a. kendetegnet ved klart vand, lave fosforkoncentrationer og lav algevækst. På den baggrund har indsatsen været en stor succes.

Jævnfør WSP's rapport har iltningen i Hald Sø formået at hæve iltkoncentrationen i vandfasen under temperaturspringlaget, dog således at effekten har været forholdsvis begrænset nærmest bunden.

Som nævnt er søens fosforindhold lavt i dag. Tilsvarende er algevækst og fosforfrigivelse fra sedimentet mindsket betydeligt i løbet af den periode søen er blevet iltet.

Forvaltningen er enig med WSP i, at det ikke er hensigtsmæssigt at fortsætte iltningen.

Såfremt det besluttes at stoppe iltningen, vil forvaltningen foreslå at følge rapportens anbefaling om at overvåge udviklingen i søens vandkvalitet i en periode på mindst 2-3 år som anvist i WSP's rapport.

Det fysiske iltningens anlæg med ilttank, slanger, diffusorer mm. vil tidligst blive nedlagt i 2025.

Alternativer

At iltningen fortsættes fremadrettet som en form for naturpleje.

Tidsperspektiv

Iltningen sker i perioden juni-oktober. Iltningen kan dermed stoppes fra og med 2024.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Driftsbudgettet til ilt, service mm. udgør godt 200.000 kr/år. Udgifter til nedlæggelse af anlægget og overvågning af vandkemiske forhold kan afholdes indenfor driftsbudgettet.

Juridiske og planmæssige forhold

Forvaltningen har vurderet, at det ikke forudsætter myndighedsbehandling at stoppe iltningen.

Bilag

Rapport: Erfaringer med iltning af Hald Sø og konsekvenser ved ophør af iltning

Punkt 12: Selskabsgørelse Energnist I/S

24/4829

Resume

Energistics affaldsforbrændingsanlæg skal som følge af lov nr. 745, "Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudslettelse af forbrændingsegnet affald", udskilles i aktie- eller anpartsselskaber senest den 31. december 2024.

Der skal tages stilling til fortsat ejerskab af Energnist efter selskabsgørelsen af forbrændingsanlæggene.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø, foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. om Viborg Kommune skal fastholde eller udtræde af ejerskabet af Energnist efter selskabsgørelsen af forbrændingsanlæggene.

Direktøren for Teknik & Miljø, foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

2. at Energnist I/S opføres i forbindelse med selskabsgørelsen, da Energistics aktiviteter organiseres i et eller flere kapitalselskaber, og

3. at den oparbejdede overdekning i Energnist I/S tilbageføres til affaldskunderne i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv-princippet. Der afvikles mest muligt over taksten i 2024. Styregruppen udarbejder en plan for afvikling af restoverdekningen, som efterfølgende forelægges ejerkommunerne til godkendelse. Godkendelsen foretages administrativt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget videresender sagen til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Idet Viborg Kommune skal udbyde forbrændingsegnet affald, vil ejerskab ikke være afgørende fremadrettet, ligesom det generelt forventes at mængden af forbrændingsegnet affald vil falde.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har den 13. december 2023 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 13. december 2023](#)) vedtaget ændring af vedtægterne for Energnist I/S, så eventuel udtræden med virkning fra 1. januar 2025 er mulig frem til den 31. marts 2024.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Energistics affaldsforbrændingsanlæg skal som følge af lov nr. 745, "Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudslettelse af forbrændingsegnet affald", udskilles i aktie- eller anpartsselskaber senest den 31. december 2024.

På baggrund af de nye regler om selskabsgørelse af forbrændingsanlæggene traf alle ejerkommunerne, herunder Viborg Kommune, ved borgmestermande den 19. september 2023 beslutning om at igangsætte en ejerdrevet proces for selskabsgørelse af Energistics forbrændingsanlæg. Viborg Byråd har i den forbindelse behandlet vedtægtsændring for Energnist I/S på byrådsmøde den 13. december 2023, hvorved den enkelte ejerkommune senest den 31. marts 2024 skal tage stilling til, om kommunen ønsker at fastholde ejerskabet af Energnist efter selskabsgørelsen eller om kommunen ønsker at udtræde.

Som led i den ejerdrevne proces bad ejerkommunerne Horten og PwC om at udarbejde henholdsvis en juridisk og økonomisk analyse, der skulle danne grundlag for den enkelte ejerkommunes beslutning om:

- Fortsat ejerskab af Energnist.
- Hændttering af overdkning i Energnist.
- Fremtidig organisering af Energnists aktiviteter, herunder om det kommunale flllesskab skal oplses eller fastholdes.

Horten og PwC fremlagde den juridiske og den økonomiske analyse p borgmesterm, det i Herning den 24. januar 2024. Se bilag 1.

P grundlag af den juridiske og den økonomiske analyse anbefaler Horten og PwC:

- At alle ejerkommuner fastholder ejerskabet til Energnist efter selskabsgrelsen, da kommunerne herved vil f andel i det økonomiske potentiale, som den kommende lovgivning giver mulighed for at forlse, og som den økonomiske analyse fastslr er til stede i Energnist.
- At ejerkommunerne oplser Energnist I/S i forbindelse med selskabsgrelsen, idet der herved opnrs en ensartet styringsmodel i organisationen, som kan fokusere p den forretningsmssige drift, herunder med mulighed for deltagelse af andre end kommuner, hvis ejerkommunerne nsker det.
- At Energnist I/S tilbagefrer mest muligt af den bestende overdkning i Energnist I/S over priserne i 2024 til ejerkommunerne, samt at ejerkommunerne og Energnist aftaler en endelig model for tilbagefrsel af den resterende overdkning til affaldskunderne hurtigst muligt. Fordelingsn, glen for tilbagebetaling efter selskabsgrelsen b, r ejerkommunerne og Energnist fastl, gge i flllesskab, evt. med inddragelse af Energistyrelsen.

Den økonomiske analyse fastslr, p baggrund af en analyse af virksomhedens aktiver og økonomi og en analyse af markedet for forbrndingsydelser og v, rige rammebetingelser, at Energnist I/Sâ™ virksomhed er veldrevet og rummer et betydeligt økonomisk potentiale for de ejerkommuner, som fastholder ejerskabet efter selskabsgrelsen.

Den økonomiske analyse bygger p en r, kke foruds, tninger, hvoraf f, lgende skal fremh, ves:

- Markedsanalysen viser, at der vil v, re et fornuftigt marked for affald og dermed prisafregning, der giver sikkerhed for n, dvendige affaldsm, ngder. Der er forudsat fuld kapacitetsudnyttelse p begge anl, g i hele anl, ggenes levetid.
- Priss, tningen af indenlandsk husholdningsaffald tager udgangspunkt i en markedsanalyse, som Energnist I/S har f, yet udarbejdet af Ramb, ll A/S.

Hvis kommunen tr, der ud inden selskabsgrelsen, er der ingen positiv egenkapital til udbetaling. Der vil p den anden side n, ppe v, re en pligt for en udtr, dende kommune til at betale kompensation. En udtr, dende kommune vil dog fortsat h, fte for de l, yn, som Energnist I/S har stiftet f, r udtr, den. Se n, rmere i bilag 2 og 3.

Den juridiske analyse tydeligg, r, at der ikke er nogen juridisk eller økonomisk grund til at opretholde Energnist I/S efter selskabsgrelsen, da alle aktiviteter skal udskilles til selskaber.

Fastholdelse af et I/S vil indeb, re, at ejerkommunerne er l, ngere v, k fra selskabernes aktiviteter end n, dvendigt. Ved at oplse Energnist I/S undg, r den fremtidige organisation ogs, at skulle h, ndtere to forskellige styreformer.

Analyserne fastslr endvidere, at den opsparede overdkning i Energnist I/S skal tilbagefr, res til forbrugerne i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv-princippet. De n, rmere rammer for dette skal fastl, gges hurtigst muligt.

If, lge den juridiske analyse kan opgaven med at udbyde kommunens forbr, ndingseggede affald ikke anses for at v, re kompetenceoverdraget til Energnist I/S, hvorfor kommunerne hver is, r skal overveje, hvordan udbudsopgaven skal adresseres. Se n, rmere i bilag 4 og 5.

Kommunen skal derfor dr, fte og beslutte, om opgaven med udbud af forbr, ndingseget affald skal l, ses sammen med kommunens v, rige affaldsudbud, herunder om udbuddet skal indg, i en tv, rkommunal samarbejdsmodel.

Opgaven varetages i udgangspunktet af den enkelte kommune.

Å

Såfremt ejerskabet af Energnist fastholdes, skal kommunen udbyde det forbrændingsegnete affald fra den 1. juli 2025. Hvis kommunen udtræder af Energnist, vil udbudspligten træde i kraft den 1. januar 2025.

Å

Hvis byrådet beslutter at fastholde kommunens medejerskab til Energnist, vil byrådet senere forelægge bl.a. selskabsstruktur, ejerstrategi, ejeraftale, principper for bestyrelsernes sammensætning, vedtægter etc. Se bilag 6.

Å

Styregruppen i den ejerdrevne proces for selskabsgørelse af affaldsforbrændingsanlæg fortsætter arbejdet med at forberede selskabsstiftelsen, herunder oplysning af Energnist I/S, samt model for håndtering af overdragningen i selskabet.

Å

Forvaltningens bemærkninger

PwC's økonomiske analyse viser et betydeligt økonomisk potentiale for det nye selskab. Analysen bygger dog på række antagelser vedrørende udviklingen i bl.a. de fremtidige affaldspriser, CO₂-kvotepriser og affaldsmængder. Som det fremgår af analysens følsomhedsanalyser, er selskabets økonomi følsom overfor udviklingen på disse områder, og da der er stor usikkerhed om udviklingen på områderne, er der også usikkerhed ved det fremtidige økonomiske potentiale i det nye selskab. Usikkerheden om selskabets økonomiske potentiale forstås af, at der først forventes en profitabel drift efter 2030.

Å

Det anførte økonomiske potentiale forudsætter bl.a. fuld udnyttelse af selskabets forbrændingskapacitet, hvilket sandsynligvis vil kræve import af affald.

Å

Da der er usikkerhed om den fremtidige indtjening i Energnist, er det også relevant at inddrage andre forhold i vurderingen. Viborg Kommune har trods faldende affaldsmængder fortsat behov for at kunne afsætte brændbart affald til en attraktiv pris. Kommunen har derfor en interesse i, at der altid er tilgængelig afbrændingskapacitet.

Å

Som det fremgår af de økonomiske og juridiske analyser, vil ejerkommunerne i et nyt selskabsgjort Energnist kun hæfte med den allerede indskudte egenkapital og de afgivne garantier for lånen. Der er derfor ikke umiddelbart en forøget økonomisk risiko ved at deltage i det nye selskab. Der er dog en vis sandsynlighed for, at selskabet i fremtiden skal foretage store nye anlæg. Det kunne f.eks. være anlæg til opsamling af CO₂ eller andre former for klimasikring. Hvis sådanne anlægsgørelser kræver optagelse af lånen, vil det formentlig betyde, at ejerkommunerne skal garantere for lånene. Dette vil i givet fald øge den økonomiske risiko for ejerkommunerne.

Å

Alternativer

Intet.

Å

Tidsperspektiv

Eventuel udtræden kan ske med virkning fra 1. januar 2025.

Å

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Å

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Å

Punkt 13: Etablering af vandsamarbejde til beskyttelse af grundvand og drikkevand i Viborg Kommune

19/44083

Resume

Der er et stadigt stigende behov for at beskytte og sikre rent drikkevand, hvilket blandt andet kan sikres gennem etablering af et vandsamarbejde.

Klima- og Miljøudvalget har den 23. januar 2024 taget stilling til, at der skal etableres et vandsamarbejde i Viborg Kommune ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 23. januar 2024](#)).

Byrådet har den 21. februar 2024 ([link til sag nr. 7 i byrådet den 21. februar 2024](#)) besluttet at sende sagen til Klima- og Miljøudvalget med henblik på genbehandling af valg af model for et vandsamarbejde.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget genbehandler sagen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der afholdes møde for vandværkerne om vandsamarbejde i Viborg Kommune med gennemgang af grundlaget for udpegningen af grundvandsparker samt gennemgang af modeller for vandsamarbejde snarest mulig, og
2. at der gennemføres vejledende afstemning med mulighed for kommentarer om valg af model (1, 2 og 3) for vandsamarbejde efter mødet med vandværkerne.

Sagsfremstilling

Historik

På mødet i Klima- og Miljøudvalget den 24. oktober 2023 ([link til sag nr. 7 i Klima- og Miljøudvalget den 24. oktober 2023](#)), gennemgik forvaltningen på et temamøde oplæg til modeller for et fremtidigt vandsamarbejde.

På mødet i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 15. juni 2022 ([link til sag nr. 8 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 15. juni 2022](#)) besluttede udvalget, at:
Sagen sendes tilbage til Klima- og Miljøudvalget med henblik på afdækning af alternative modeller.

På møde i Klima- og Miljøudvalget den 2. juni 2022 ([link til sag nr. 11 i Klima- og Miljøudvalget den 2. juni 2022](#)) besluttede udvalget, at:

Der etableres et vandsamarbejde, som omfatter alle almene vandværker i Viborg Kommune med virkning fra 2023 til 2032.

Inddragelse og høring

Modeller for vandsamarbejder er præsenteret for vandværkerne i Viborg Kommune på møde med Klima- og Miljøudvalget den 23. august 2023. Grundvandsforum er præsenteret for modellerne den 8. november 2023, hvilket ikke gav anledning til yderligere nye bemærkninger.

Der er gennemført to høringer af vandværker angående vandsamarbejde. Første gang den 26. marts 2020 ([link til sag nr. 10 i Klima- og Miljøudvalget den 26. marts 2020](#)) og igen den 26. april 2022 ([link til sag nr. 15 i Klima- og Miljøudvalget den 26. april 2022](#)).

I forbindelse med de to høringer har der overvejende været opbakning til et vandsamarbejde, men flere vandværker har også ytret deres skepsis. Alle høringssvar fremgår af bilag 1.

Energi Viborg Vand A/S har i forbindelse med de tidligere høringer været skeptiske over for et vandsamarbejde, der dækker hele kommunen. Det begrundes blandt andet med, at Energi Viborg Vand A/S er længere fremme ift. beskyttelsen af grundvandet sammenlignet med de øvrige vandværker i kommunen, og at Energi Viborg Vand A/S har en ambitiøs strategi omkring grundvandsbeskyttelse. Energi Viborg Vand A/S har som følge heraf efterspurgt kompensation for allerede investerede midler til grundvandsbeskyttelse. Der er tidligere indhentet juridisk vurdering, der bekræfter, at der i et vandsamarbejde kan kompenseres for allerede gennemført beskyttelse.

Da der tidligere er gennemført to høringer samt afholdt møde med vandværkerne, er det forvaltningens vurdering, at der ikke er behov for yderligere høringer og/eller møder for vandværkerne.

Beskrivelse

Formål

Formålet med vandsamarbejdet er at fremme vandforsyningsprojekter af fælles interesse for de almene vandværker/vandforsyninger i Viborg Kommune samt medfinansiere de til enhver tid vedtagne indsatser til beskyttelse af drikkevandressourcerne i Viborg Kommune. Beskyttelsen kan omfatte indsatsområder (IO), boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), beskyttelse ved overvågning samt etablering af grundvandsparker (kort med grundvandsparker ses i bilag 2).

Forvaltningen anbefaler, at vandsamarbejder etableres som beskrevet i model 3. Derudover er udarbejdet alternative modeller, som også kan tænkes kombineret.

For alle modeller gælder, at forvaltningen vil bidrage til at opsøge fonde samt eventuelle statslige midler til grundvandsbeskyttelse. Derudover vil forvaltningen sikre, at synergier i forhold til kommunens øvrige opgave udnyttes bedst muligt.

Model 1 – Central

Et påbudt vandsamarbejde gældende for alle almene vandværker i Viborg Kommune, bestående af én bestyrelse sammensat af udvalgte medlemmer fra de enkelte vandværker. Energi Viborg Vand A/S vil have en fast plads i bestyrelsen. Forvaltningen deltager i bestyrelsesmøde med henblik på faglig sparring i forhold til kommunens vandforsyningsplan, indsatsplaner osv.

Midler til grundvandsbeskyttelse opkræves som et ens beløb pr. kubikmeter faktureret vand. Opkrævningen sker centralt og kan varetages af Energi Viborg A/S.

Opsparede midler kan formidles og anvendes i hele kommunen. Det er bestyrelsen, som prioriterer beskyttelsesindsatserne i kommunen.

Model 2 – Decentral

Et påbudt vandsamarbejde gældende for alle almene vandværker i Viborg Kommune, bestående af en lokal bestyrelse for hvert af de seks superforsyningsområder (kort over superforsyningsområder ses i bilag 3).

Midler til grundvandsbeskyttelse opkræves lokalt som et ens beløb pr. kubikmeter faktureret vand.

Opsparede midler kan formidles og anvendes i superforsyningsområdet. Det er de lokale bestyrelser, der prioriterer beskyttelsesindsatsen i deres superforsyningsområde.

Model 3 – Kombi

Et påbudt vandsamarbejde gældende for alle almene vandværker i Viborg Kommune, bestående af en lokal bestyrelse for hvert af de seks superforsyningsområder samt et fælles koordinationsforum. Forummet skal blandt andet sikre fremdrift i forhold til drikkevandsbeskyttelsen samt komme med anbefalinger til prioritering af beskyttelsesindsatsen. Energi Viborg Vand A/S vil have en fast plads i koordinationsforummet. Forvaltningen deltager i koordinationsforummet med henblik på faglig sparring i forhold til kommunens vandforsyningsplan, indsatsplaner osv.

Midler til grundvandsbeskyttelse opkræves som et ens beløb pr. kubikmeter faktureret vand. Opkrævningen sker centralt og kan varetages af Energi Viborg A/S.

Opsparede midler kan formidles og anvendes lokalt i superforsyningsområdet. Det er de lokale bestyrelser, der prioriterer beskyttelsesindsatsen i deres superforsyningsområde.

Yderligere beskrivelse af model 3 fremgår af bilag 4.

Model 4 – Status quo

Der etableres ikke et påbudt vandsamarbejde. Vandværkerne kan indgå i frivilligt vandsamarbejde med nærliggende vandværker.

Midler til grundvandsbeskyttelse opkræves af de enkelte vandværker. De enkelte vandværker tager selv stilling til, hvordan og hvor meget der skal opkræves.

Vandværkerne beslutter selv, hvordan de vil prioritere beskyttelsesindsatsen i deres forsyningsområde.

Fordele og ulemper ved de 4 modellerne er beskrevet i bilag 5.

Finansiering

Vandsamarbejdet vil være en forening, hvor de opsparede midler tilhører medlemmerne (vandværkerne). Det vil være bestyrelsen (central eller lokal) for vandsamarbejdet, som beslutter rækkefølgen af grundvandsbeskyttelsen, samt hvilke områder der skal beskyttes først.

Forvaltningen lægger op til, at alle vandværker og deres forbrugere betaler en ens pris til vandsamarbejdet via et fast beløb pr. faktureret kubikmeter vand. Dog kan der differentieres imellem almindelige forbrugere og storforbrugere, som beskrevet på mødet i Klima- og Miljøudvalget den 17. september 2020 i bilag 6-8 ([link til sag nr. 15 i Klima- og Miljøudvalget den 17. september 2020](#)). På længere sigt kan beløbet til vandsamarbejdet/bestyrelsen (central eller lokal) tilpasses i overensstemmelse med indsatsbehovet.

Udover takstfinansiering over vandprisen vil der være mulighed for at inddrage ekstern finansiering via fonde til eksempelvis skovrejsning samt tiltrække virksomheder, selskaber og Staten til at investere i Viborg Kommune til gavn for grundvandsbeskyttelsen og borgerne i kommunen.

I forhold til kompensation for allerede afholdte udgifter til grundvandsbeskyttelse skal det fremgå af vilkårene for vandsamarbejdet, at et vandværk kan modregne dokumenterede udgifter, som vandværket har investeret i grundvandsbeskyttelse, før vandsamarbejdet blev etableret. Forudsætningen er, at vandværkets indsats til grundvandsbeskyttelse vurderes fagligt relevant af vandsamarbejdet

Forvaltningens anbefaling

Forvaltningen er stort set i mål med indsatsplaner til beskyttelse af grundvandet for kommunes almene vandforsyninger, men det er ikke lykkedes at gennemføre den tilstrækkelige beskyttelse af grundvandet på grund af manglende finansiering. Kommunens vandforsyningsplan og indsatsplaner beskriver, hvordan og med hvilke midler vandressourcerne forvaltes og beskyttes. Det er forvaltningens vurdering, at et vandsamarbejde via model 3 vil sikre, at finansieringen af grundvandsbeskyttelsen kommer på plads.

Det er yderligere forvaltningens vurdering, at grundvand og drikkevandsressourcen beskyttes bedst og mest effektivt via et tæt samarbejde imellem vandværkerne og kommunen. Forvaltningen kan bidrage med faglig viden og koordinering i forhold til anden planlægning, således at en højere grad af multifunktionel arealudnyttelse sikres. Det er forvaltningens vurdering, at model 3 vil give de bedste muligheder for koordinering og tæt samarbejde mellem vandværker og kommune.

I dag beskyttes grundvandet kun i og omkring de største forsyninger, mens beskyttelsen forsømmes i de andre områder af kommunen. Dette er ikke bæredygtigt, da gode og højt ydende grundvandsmagasiner afskrives på grund af en dårlig beskyttelsesindsats. Hver tredje drikkevandsboring i Viborg Kommune indeholder i dag pesticider eller nedbrydningsprodukter fra pesticider, og udviklingen viser til stadighed flere fund i vandanalyser. Det er forvaltningens vurdering, at model 4 ikke vil sikre, at der afsættes tilstrækkeligt med midler til grundvandsbeskyttelse, så den nuværende udvikling kan vendes.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Vandsamarbejde for de almene vandværker i Viborg Kommune kan etableres med virkning fra 1. juli 2024, hvor bestyrelser senest skal være etableret. Indbetalingerne til vandsamarbejdet via takstfinansieringen kan dog først ske pr. 1. januar 2025.

Såfremt det besluttes at etablere et vandsamarbejde i Viborg Kommune, vil alle almene vandværker med indvinding i Viborg Kommune efterfølgende blive påbudt at deltage i vandsamarbejdet. Påbuddet meddeles i henhold til vandforsyningslovens § 48.

Det er vandsamarbejdet, som i øvrigt fastlægger og beslutter det konkrete indhold i vandsamarbejdet.

Klima- og Miljøudvalget vil løbende blive orienteret om og involveret i den kommende proces.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Af vandforsyningslovens § 48, stk. 1, fremgår, at hvis det skønnes nødvendigt for at sikre en planmæssig udbygning af vandforsyningen og en hensigtsmæssig anvendelse, kortlægning, overvågning og beskyttelse af de eksisterende vandforekomster til drikkevandsforsyning, kan kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte almene vandforsyninger påbyde samarbejde mellem almene vandforsyninger i kommunen.

Bilag

Alle indkomne høringssvar med forvaltningens bemærkninger fra høringen den 17. september 2020 samt den 2. juni 2022

Kort over potentielle Grundvandsparker i Viborg Kommune

Kort over superforsyningsområder

Beskrivelse af Kombimodel (Model 3) for vandsamarbejde

Fordele og ulemper ved de 4 modeller

Punkt 14: Temadrøftelse: Skovrejsning

24/952

Resume

Viborg Kommune har med udgangspunkt i Viborg Kommunes Klimaplan 2022 – 2050 vedtaget mål for skovrejsning som led i en anden måde at anvende arealer til at binde CO2.

Klima- og Miljøudvalget drøfter tilgangen til skovrejsning med reference til målene i Viborg Kommunes Klimaplan.

Sagen blev udsat på Klima- og Miljøudvalgets møde den 23. januar 2024 ([link til sag nr. 11 i Klima- og Miljøudvalget den 23. januar 2024](#)).

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Sagen blev udsat.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forvaltningen vil i oplægget til temadrøftelse give Klima- og Miljøudvalget et overblik over skovrejsning i Viborg Kommune.

Skovrejsning i det åbne land er en mulighed for at mindske CO2-udledning ved ændret arealanvendelse, da træerne optager CO2 fra atmosfæren under deres vækst. Det er en forudsætning for en øget lagring, at man konverterer til skov fra en anvendelse med en ringere CO2-lagring, f.eks. landbrugsjord. Viborg Kommune understøtter privat skovrejsning og indgår løbende i dialog om kommunens engagement i skovrejsningsprojekter, som også kan være med til at sikre rent grundvand

På baggrund af erfaringer vil forvaltningen anvise mulige veje for at nå målene for skovrejsning i Viborg Kommunes Klimaplan 2022 – 2050.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 15: Temadrøftelse: Lån og leje af Viborg Kommunes offentlige arealer, herunder skove og naturområder

23/24162

Resume

Udvalget skal drøfte behovet for at få udarbejdet retningslinjer, vilkår og priser for udlån og udleje af kommunens offentlige arealer – herunder skove og naturområder.

Teknisk Udvalg har på møde den 24. januar 2024 drøftet en lignende sag for udlån og udleje af torve, pladser, parkeringspladser, parker og grønne områder, som benyttes til arrangementer samt til salg af fyrværkeri.

Drøftelsen danner grundlag for sag til fælles beslutning i Klima- og Miljøudvalget og Teknisk Udvalg på kommende møde.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter behovet for at få udarbejdet retningslinjer, vilkår og priser for udlån og udleje af kommunens offentlige skove og naturarealer, som benyttes til arrangementer.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Sagen blev udsat.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Kommunes offentlige arealer udlånes og udlejes til mange forskellige arrangementer.

Der har ikke tidligere været udarbejdet politiske godkendte retningslinjer for udlån/udleje af de offentlige, kommunale arealer, og der har dermed heller ikke været en nedskrevet praksis for, hvordan arealerne benyttes og på hvilke vilkår.

For anvendelse af skove og naturarealer til kommercielle arrangementer har der indtil videre ikke været nogen fast praksis. I enkelte tilfælde har man lænet sig op ad praksis for anvendelse af parker og grønne områder under Teknisk Udvalg.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Retningslinjer for lån og leje

For at sikre en ens praksis på området og skabe klarhed og overblik for borgerne vil forvaltningen udarbejde nogle forslag til retningslinjer for lån/leje af offentlige arealer i Viborg Kommune på baggrund af temadrøftelsen.

Takster

Prisen for leje af arealer til kommerciel brug bør forholde sig til arrangementets karakter og prissættes til markedsvilkår.

Digitalt bookingsystem

Lån/leje af kommunens offentlige torve, pladser, parkeringspladser, skove, naturarealer, parker og grønne områder vil fremover ske via et digitalt bookingsystem, som tilgås på Viborg Kommunes hjemmeside.

Bookingsystemet vil skabe en ensartet og nem adgang for borgere/ansøgere til at booke arealer og vil lette den administrative sagsgang. Det vil af bookingsystemet fremgå, hvilke arealer, der er egnede til afvikling af arrangementer, arealernes faciliteter, hvornår arealerne er ledige, pris, lejevilkår m.m.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Det nye digitale bookingsystem forventes implementeret i 2024.

Det foreslås, at ændringen af takster for leje af arealer kan træde i kraft pr. 1. januar 2025.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 16: Temadrøftelse: Disponering af midler i pulje til grøn omstilling

18/41933

Resume

I budgettet 2024-2027 har byrådet afsat midler i en anlægspulje til grøn omstilling. Puljens formål er at understøtte konkrete projekter, som bidrager til Viborg Kommunes grønne omstilling. Klima- og Miljøudvalget skal drøfte forslag til anvendelse af midlerne.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter oplæg fra forvaltningen med henblik på senere bevillingssag.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget drøftede forvaltningens oplæg.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

For at understøtte den grønne omstilling i Viborg Kommune har byrådet afsat midler i budgettet 2024-2027 til en anlægspulje til grøn omstilling. Det er kommunens målsætning, at Viborg Kommune som geografi er klimaneutral i 2050, og at Viborg Kommune som organisation er klimaneutral i 2035. For at indfri disse målsætninger er det nødvendigt løbende at iværksætte en række tiltag, der bl.a. er beskrevet i kommunens klimaplan.

På den baggrund vil forvaltningen præsentere et oplæg til disponering af midlerne.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Klima- og Miljøudvalget vil blive præsenteret for en bevillingssag om disponering af midlerne i puljen til grøn omstilling på udvalgets møde i april.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 17: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2024

23/29782

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til mødeliste 2024.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget godkendte mødeliste 2024.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2024

Punkt 18: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgmøde, dels om planlagte møder

23/31110

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 27-02-2024

Klima- og Miljøudvalget tog meddelelserne og orienteringerne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden

- Udvalgsformand Eva Pinnerup (A) har modtaget ansøgning fra Viborg Gymnasium og Asmildkloster Landbrugsskole om midler til et Grønt Ungdomsmøde i forbindelse med Grønne Sammen.

Orientering fra udvalget

- Kurt Moesgaard (V) har modtaget henvendelse/spørgsmål angående udvidelse af Grønhøj Biogas.
- Kurt Moesgaard (V) og Stine Isaksen (Å) besøger NewRetex d. 27. februar 2024.
- Kurt Moesgaard (V) har modtaget henvendelse angående koncept for opladning af batterigenstand. Henvendelsen er videresendt til forvaltningen.

Orientering fra direktøren

- Temadag i Klima- og Miljøudvalget den 18. marts 2024
- Ændring af mødedato for Klima- og Miljøudvalgmøde fra den 2. april til den 3. april 2024
- [KL's Klima & Miljø Topmøde 11.-12. april 2024. Tema: Natur og klima i samspil](#)

Punkt 19: Lukket: Ejendomssag

23/30064

Punkt 20: Underskriftsark

23/31787

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.